

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MŁYNARY na lata 2011-2018

**Zespół projektowy:
mgr Paweł Czupryn
mgr Karol Dudka**

Ustroń, 2011

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp.....	4
1.1. Cel i zakres opracowania.....	4
1.2. Opis przyjętej metodyki.....	5
2. Charakterystyka gminy.....	6
2.1. Położenie.....	6
2.2. Demografia.....	6
2.3. Warunki geologiczne.....	7
2.4. Warunki hydrologiczne.....	7
2.5. Warunki klimatyczne.....	8
2.6. Gospodarka.....	8
2.7. Formy Ochrony Przyrody.....	8
3. Założenia programu.....	13
3.1. Uwarunkowania zewnętrzne.....	13
3.1.1. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej państwa.....	13
3.1.2. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej województwa.....	14
3.1.3. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej powiatu.....	15
3.2. Uwarunkowania wewnętrzne.....	16
4. Dotychczasowa realizacja Programu Ochrony Środowiska.....	16
5. Polityka ochrony środowiska w gminie.....	16
5.1. Gospodarka wodno-ściekowa.....	16
5.1.2. Cele krótkookresowe.....	19
5.1.3. Cele średniookresowe.....	20
5.1.4. Strategia realizacji celów.....	20
5.2. Ochrona powierzchni ziemi i gleby.....	21
5.2.1. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu.....	21
5.2.2. Cele krótkookresowe.....	22
5.2.3. Cele średniookresowe.....	22
5.2.4. Strategia realizacji celów.....	23
5.3. Ochrona powietrza.....	23
5.3.1. Charakterystyka stanu aktualnego.....	23
5.3.3. Cele krótkookresowe.....	25
5.3.4. Cele średniookresowe.....	26
5.3.5. Strategia realizacji celów.....	26
5.4. Ochrona przyrody.....	27
5.4.1. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu.....	27
5.4.2. Cele krótkookresowe.....	32
5.4.3. Cele średniookresowe.....	33
5.4.4. Strategia realizacja celów.....	33
5.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	33
5.5.1. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu.....	34
5.5.2. Cele krótkookresowe.....	35
5.5.3. Cele średniookresowe.....	35
5.5.4. Strategia realizacji celów.....	35
5.6. Edukacja ekologiczna.....	36
5.6.1. Charakterystyka stanu aktualnego.....	39
5.6.2. Cele średniookresowe.....	39
5.6.3. Strategia realizacji celów.....	40
5.7. Ochrona przed hałasem.....	40
5.7.1. Charakterystyka stanu aktualnego.....	40
5.7.2. Identyfikacja problemów w zakresie ochrony przed hałasem.....	41
5.7.3. Cel średniookresowy.....	41

5.7.4. Strategia realizacji celu.....	41
5.8. Gospodarka odpadami.....	42
5.8.1. Charakterystyka stanu aktualnego.....	42
6. Plan operacyjny.....	44
6.1. Wprowadzenie.....	44
6.2. Kryteria wyboru przedsięwzięć.....	44
6.3. Lista przedsięwzięć.....	44
7. Wdrażanie i monitoring programu.....	46
7.1. Działania polityki ochrony środowiska.....	46
7.2. Kontrola oraz dokumentacja realizacji programu.....	47
8. Analiza uwarunkowań finansowych Gminy.....	48
8.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych.....	48
8.1.1. Fundusze krajowe.....	48
8.1.2. Fundusze Unii Europejskiej.....	50
9. Bibliografia.....	57

SPIS TABEL:

Tabela 1. Rezerwy przyrody występujące na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2011).....	9
Tabela 2. Pomniki przyrody występujące na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2011).....	9
Tabela 3. Jakość wód powierzchniowych – rzeka Bauda (stan na rok 2009).....	17
Tabela 4. Gospodarka wodno-ściekowej na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2009).....	18
Tabela 5. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.....	23
Tabela 6. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej – kryterium zdrowia (dane za rok 2010).....	24
Tabela 7. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).....	25
Tabela 8. Dane o leśnictwie na terenie Gminy Młynary (stan na 31.XII.2009r).....	27
Tabela 9. Pomniki przyrody występujące na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2011).....	28
Tabela 10. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie Miasta Elbląga (stan na rok 2009).....	35
Tabela 11. Ilość wytworzonych odpadów (ogółem) w 2010 roku na terenie Gminy Młynary.....	42
Tabela 12. Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Młynary (stan na rok 2010).....	43
Tabela 13. Zadania przeznaczonych do realizacji w ramach POŚ na lata 2011-2018.....	45
Tabela 14. Programy operacyjne przygotowane w ramach NPR oraz instytucje zarządzające poszczególnymi programami.....	51
Tabela 15. Proponowany system finansowania wyznaczonych zadań w latach 2011-2018.....	55
Tabela 16. Harmonogram realizacji zadań w latach 2011-2018.....	56

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Położenie Gminy Młynary na tle powiatu elbląskiego i powiatu Elbląg.....	6
---	---

1. Wstęp.

1.1. Cel i zakres opracowania.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Sporządzona aktualizacja zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego i stanu docelowego umożliwiając tym samym identyfikację potrzeb w tym zakresie. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów krótkookresowych (do 2014 roku) i średniookresowych (do 2018 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2018.

1.2. Opis przyjętej metodyki.

Obowiązek wykonania *Programu Ochrony Środowiska* wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r., nr 25, poz. 150), a w szczególności:

Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14.

Projekty programów ochrony środowiska są opiniowane odpowiednio przez organ wykonawczy jednostki wyższego szczebla lub ministra właściwego do spraw środowiska. W miastach, w których funkcje organów powiatu sprawują organy gminy, program ochrony środowiska obejmuje działania powiatu i gminy.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

Ustawa – Prawo ochrony środowiska nie określa treści i zakresu programu ochrony środowiska, zwraca jednak uwagę (art. 17 pkt. 1), by uwzględniał on wymagania zawarte w art. 14 wynikające z polityki ekologicznej państwa:

„Art. 14. 1. Polityka ekologiczna państwa, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:

- cele ekologiczne,*
- priorytety ekologiczne,*
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,*
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.”*

Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018” został opracowany zgodnie z założeniami *Polityki Ekologicznej Państwa*.

2. Charakterystyka gminy¹

2.1. Położenie

Gmina Młynary położona jest w zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego (powiat elbląski) na wschód od Elbląga (w odległości około 20 km) oraz na południowy wschód (25-30 km) od Zalewu Wiślanego, na pograniczu Wzniesienia Elbląskiego i Równiny Warmińskiej.

W skład gminy wchodzi 19 sołectw: Błudowo, Bronikowo, Broniszewo, Gardyny, Janiki Pasłęckie, Karszewo, Kobyliny, Krasinek, Kraskowo, Kurowo Braniewskie, Kwietnik, Mikołajki, Młynarska Wola, Nowe Monasterzysko, Nowe Sadłuki, Ojcowa Wola, Olszówka, Płonne, Podgórze, Rucianka, Sąpy, Sokolnik, Stare Monasterzysko, Sucha, Warszewo, Włóczyska, Zastawno, Zaścianki.

Gmina Młynary graniczy z takimi gminami jak: Frombork, Milejewo, Pasłek, Płoskinia, Tolkmicko, Wilczęta.

Rysunek 1. Położenie Gminy Młynary na tle powiatu elbląskiego i powiatu Elbląg.

Źródło: www.osp.org.pl

2.2. Demografia

Liczba ludności na terenie Gminy Młynary wg stanu na dzień 31.12.2009 wynosi 4 583 osób. Powierzchnia gminy wynosi 157 km² co daje zagęszczenie ludności na poziomie 24,5 osoby na 1 km².

¹ Opracowano na podstawie: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Młynary”.

2.3. Warunki geologiczne

Obszar Gminy Młynary leży w obrębie depresji perybałtyckiej, która nadbudowana jest serią osadów paleozoicznych, mezozoicznych i trzeciorzędowych przykrytych osadami czwartorzędowymi.

Występujące na terenie gminy osady mezozoiczne wykształciły się w postaci margli i wapieni, a także piasków glaukonitowych górnej kredy. W przypadku osadów trzeciorzędowych (głównie miocen i pliocen), wykształciły się one w postaci iłów zwięzłych i pylastych, a także mułków i piasków pylastych z miką. Jeśli chodzi o osady czwartorzędowe, pokrywają one cały obszar gminy warstwą o dużej miąższości sięgającej od 120 do nawet 170 m. Osady czwartorzędowe zalegają przeważnie na osadach trzeciorzędowych, a często na górnej kredzie. W skład osadów czwartorzędowych wchodzi utwory lodowcowe i polodowcowe plejstoceniowe oraz holoceniowe osady rzeczne i bagienne. Osady będące osadami plejstoceniowymi tworzą dwa poziomy gliny zwałowej, przedzielone piaskami i żwirami, często z wkładkami iłów pochodzenia wodnolodowcowego.

Utwory holoceniowe zlokalizowane są na wysoczyźnie w zagłębieniach w postaci namułów organicznych oraz torfów, a także w dolinach rzek Baudy i Gardyny. Występują tam w postaci piasków próchnicznych oraz mad rzecznych. Rozpatrując obręb miasta Młynary, utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez gliny i piaski akumulacji lodowcowej a środkową i dolną część zlewni - ility warwowe. Gliny lekkie z głębiej położonymi glinami ciężkimi miejscami ility oraz glinami średnimi znajdują się w zachodniej części miasta. Część centralna miasta zbudowana jest głównie z glin lekkich na ility. Część wschodnia miasta reprezentowana jest przez piaski gliniaste mocne na glinach lekkich jak i piaski gliniaste lekkie oraz gliny lekkie.

Baza surowcowa

Do udokumentowanych złóż na terenie Gminy Młynary zaliczyć można złożę piasku kwarcowego "Zastawno" o zasobach 37,6 tys. ton oraz jedno złożę torfu "Rucianka". Według informacji, które zawarte zostały w "Inwentaryzacji złóż i wyrobisk kopalin stałych i składowisk odpadów na obszarze gminy Młynary" (Polgeol 1994), a także wizji terenowych, zinwentaryzowano szereg wyrobisk, gdzie wydobywane jest kruszywo naturalne grube (pospółka – żwir) oraz drobne (piasek).

Eksploracja torfu na obiekcie "Rucianka" prowadzona jest przez Hollas Spółka z o.o. w Pasłęku. W okolicach m. Błudowo wyznaczono obszar perspektywiczny dla udokumentowania złoża piasków, natomiast w rejonie Kurowa Braniewskiego obszar prognostyczny występowania surowców ilastych. Na terenie Miasta Młynary nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dla terenu miasta, a także w jego sąsiedztwie nie wydano koncesji na poszukiwanie lub wydobycie kopalin.

Rzeźba terenu

Morfologia terenu Gminy Młynary ukształtowana jest przez najmłodsze stadia ostatniego zlodowacenia, a także późniejszą działalność wód polodowcowych.

2.4. Warunki hydrologiczne

Wody powierzchniowe

Obszar Gminy Młynary położony jest w zlewni Zalewu Wiślanego, w obrębie zlewni rzeki Baudy, która to uchodzi do Zalewu w okolicach Fromborka. Południowa część gminy należy do zlewni rzeki Wąskiej. Rzeka główna występująca na terenie Gminy Młynary to rzeka Bauda. Jej długość to 59 km, natomiast powierzchnia dorzecza 361,1 km². Bauda wypływa

ze źródła w okolicach m. Milejewo, następnie spływa z krawędzi wysoczyzny w kierunku wschodnim, tworząc krętą i głęboką dolinę, po czym zmienia swój kierunek i płynie na północ przez obszar Równiny Warmińskiej, stając się ciekim o słabym nurcie. Rzeka przyjmuje szereg dopływów. Do dopływów prawobrzeżnych zaliczyć możemy Gardyne, a także dopływ spod Nowic (Bauda Wschodnia). Do dopływów lewobrzeżnych: Okrzejke, Lisi Parów, a także ciek z okolic Zastawna. Do rzeki Baudy i Gardyny uchodzą liczne cieki i rowy. Rzeka Bauda przepływa przez zachodnią część miasta, następnie meandrując kieruje się na północ.

Na terenie Gminy Młynary nie występują większe naturalne zbiorniki wodne, natomiast licznie występują małe jeziora polodowcowe o powierzchni nieprzekraczającej 0,5 ha. W centralnej części miasta występuje zbiornik retencyjny.

Wody podziemne:

Pierwszy poziom wód gruntowych, który występuje w postaci napiętego zwierciadła wody, znajduje się na głębokości około 1 m w obniżeniach i zagłębieniach w obrębie wysoczyzny morenowej. Dokładnie zlokalizowany jest w utworach holocenijskich – w piaszczystych przewarstwiowaniach namułu oraz torfu wypełniającego zagłębienia. Głębokość zalegania zwierciadła wody na obszarze wysoczyzny, gdzie w podłożu występują utwory plejstocenijskie, zależy od położenia warstwy nieprzepuszczalnej. Na terenie Gminy Młynary praktyczne znaczenie mają wody będące wodami poziomu czwartorzędowego.

2.5. Warunki klimatyczne

Na terenie Gminy Młynary roczna amplituda temperatur wynosi 20,3°C – 20,5°C. Średnia temperatura w roku wynosi 7,2°C – 7,5°C. Najniższa średnia miesięczna temperatura występuje w lutym (średnia wynosi około 2,8°C), najwyższa średnia miesięczna temperatura występuje w lipcu (średnia wynosi około 17,7°C). Roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 550-650 mm. Na terenie Gminy Młynary przeważają wiatry południowo – zachodnie oraz zachodnie.

Warunki topoklimatyczne zależne są od wysokości n.p.m., ekspozycji, a także użytkowania terenu. Charakterystyczne warunki mikroklimatyczne kształtują się w strefie przykrawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej, a także dolinie rzek.

2.6. Gospodarka

Główną funkcją Gminy Młynary jest gospodarka rolna. Prognozuje się na obszarze całej gminy rozwój gospodarki rolnej. Utrzymywać się będą dotychczasowe kierunki, tj. uprawa zbóż (żyto, pszenica), ziemniaków, krzewów jagodowych, roślin pastewnych, a także hodowla zwierząt, w tym trzody chlewnej.

2.7. Formy Ochrony Przyrody

Rezerwaty przyrody

Według definicji RDOŚ Olsztyn „**rezerwat przyrody** obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.”

Na terenie Gminy Młynary występują dwa rezerwaty przyrody, szczegółowe informacje na ich temat znajdują się w poniższej tabeli.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Tabela 1. Rezerваты przyrody występujące na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2011).

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Data utworzenia	Położenie - Powiat	Położenie - Gmina	Powierzchnia [ha]	Akt prawny powołujący rezerwat	Akt prawny zmieniający	Przedmiot ochrony	Typ rezerwatu
1.	Lenki	1959	Elbląg	Młynary	9,74	MP z 1959 r. Nr 94, poz. 501	MP z 1968r. Nr 27, poz. 178	Starodrzew modrzewiowy i bukowy	Leśny
2.	Pióropusznikowy Jar	1962	Elbląg	Młynary, Tolkmicko	37,78	MP z 1962r. Nr 70, poz. 327	-	Fragment lasu mieszkalnego i łęgowego ze stanowiskami pióropuszniki strusiego	florystyczny

Źródło: RDOŚ Olsztyn.

Pomniki przyrody

Według definicji RDOŚ Olsztyn, „**pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.” Na terenie Gminy Młynary występują 32 pomniki przyrody. Szczegółowe informacje na ich temat zamieszczone zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Pomniki przyrody występujące na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2011).

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
1.	258/59	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	550	27	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Słobity, oddz. 191i	Orzec. Nr 258/59 Prez. WNR w Olsztynie z 01.09.1959r.
2.	272/61	Głaz	1230	3	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Klasztorna oddz. 122	Dec. Nr RXII-272/61 Prez. WRN w Olsztynie 27.11.1961r.
3.	2/91	Sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>)	380	39	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Młynary, oddz. 58b	Orzec. Nr 2/91 Woj. Elbląskiego z 05.01.1991r.
4.	55/92	Lipa drobnolistna (<i>Tilia mordata</i>)	460	26	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Klasztorna, na podwórzu przy leśniczówce (Nowe Monasterzysko)	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
5.	57/92	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	430	26	Młynary	Nowe Monasterzysko, park przy stawie	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
6.	165/93	Buk pospolity (Fagus silvatica)	510	25	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Sątopy, oddz. 225j	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993r.
7.	164/93	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	600	21	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Sątopy, oddz. 255j	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993r.
8.	166/93	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	500	26	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 165	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993r.
9.	6/94	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	396	24	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 324b	Rozp. Nr 7/94 Woj. Elbląskiego z 29.06.1994r.
10.	24/96	Sosna pospolita (Pinus silvestris)	261	35	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 307n	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
11.	25/96	Buk pospolity (Fagus silvatica)	300	32	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 339b	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
12.	26/96	Buk pospolity (Fagus silvatica)	236	33	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 339b	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
13.	27/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	362	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
14.	31/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	420	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
15.	30/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	360	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
16.	29/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	360	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
17.	28/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	328	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
18.	41/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	440	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
19.	40/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	390	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
20.	38/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	310	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
21.	39/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	275	26	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
22.	33/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	432	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
23.	35/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	400	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
24.	34/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	365	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
25.	32/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	350	25	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
26.	36/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	340	25	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 311g	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
27.	37/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	290	24	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 311g	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.01.1996r.
28.	264/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	525	20	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 3451	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.12.1996r.
29.	265/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	480	25	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 3451	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.12.1996r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
29.	53/96	Miłorząb dwuklapowy (<i>Ginkgo bilboa</i>)	90-100	12	Młynary	m. Młynary, cmentarz komunalny, przy ul. Warszawskiej	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
30.	54/92	Żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>)	100	12	Młynary	m. Młynary, cmentarz komunalny przy ul. Warszawskiej	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
31.	1044	Lipa drobnolistna (<i>Tilia mordata</i>)	358	28	Młynary	N-ctwo Młynary, Karszewo, przy dolnej drodze z Majewa do Kraszewa, w pobliżu samotnego zabudowania, tuż za granicą z gminą Milejewo.	Dz. Urz. Woj. Warm-Maz, Nr 152, poz. 2513, 2001r.

Źródło: RDOŚ Olsztyn.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gminy Młynary znajduje się:

- 1) Obszar Chronionego Krajobrazu „Rzeki Baudy”, który utworzony został 26 kwietnia 1985 r., w celu ochrony rozcięć erozyjnych wschodnich zboczy Wysoczyzny Elbląskiej, krajobrazu strefy przyrzecza, hydrotopu Baudy oraz biotopu lasów;
- 2) Słobicki Obszar Chronionego Krajobrazu, który powstał 26.1985 r., w celu ochrony krajobrazu fragmentu Równiny Warmińskiej.

Obszary NATURA 2000

Na terenie Gminy Młynary nie występują obszary NATURA 2000.

3. Założenia programu.

3.1. Uwarunkowania zewnętrzne.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018” powinien być zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego oraz powiatowego:

- „Polityką Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”,
- „Krajowym Programem Ochrony Środowiska, Wojewódzkim Programem Ochrony Środowiska dla województwa warmińsko-mazurskiego, Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego”;
- „Krajowym Planem Gospodarki Odpadami, Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego, Powiatowym Planem Gospodarki Odpadami dla powiatu elbląskiego”;
- „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Wojewódzkim Programem Usuwania Azbestu oraz Wyrobów zawierających Azbest dla województwa warmińsko-mazurskiego, Powiatowym Programem Usuwania Azbestu oraz Wyrobów Zawierających Azbest dla powiatu elbląskiego”.

3.1.1. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej państwa.

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016:

Główne cele wynikające z polityki ekologicznej państwa dotyczące gminy Łagów:

1. W zakresie poprawy jakości środowiska:

- osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowanie gospodarki ściekami komunalnymi oraz zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rozproszonych, trafiających do wód wraz ze sfluwami powierzchniowymi,
- spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza,
- minimalizacja zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem,
- wprowadzenie kompleksowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego:

- zachowanie różnorodności biologicznej i ochrona krajobrazu,
- utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej.

3. W zakresie zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii:

- wprowadzanie nowoczesnych technologii w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałochłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

4. W zakresie zadań systemowych:

- zapewnienie włączenia celów ochrony środowiska do ustaleń zawartych we wszystkich dokumentach strategicznych i przeprowadzenia oceny skutków ekologicznych ich realizacji przed ich zatwierdzeniem,
- upowszechnienie Systemów Zarządzania Środowiskowego,
- zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie,
- współpraca z sąsiednimi gminami.

3.1.2. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej województwa.

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2007-2014.

Główne cele wynikające z WPOŚ dotyczące Gminy Młynary:

CELEM STRATEGICZNYM PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA WARMOŃSKO - MAZURSKIEGO NA LATA 2007-2014 JEST DOBRY STAN ŚRODOWISKA UMOŻLIWIAJĄCY ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego – ochrona przyrody i krajobrazu

- Wysokie walory krajobrazowe,
- Wysoka różnorodność biologiczna, jej ochrona i zrównoważone wykorzystywanie.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego – ochrona i zrównoważony rozwój lasów

- Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Ochrona powierzchni ziemi

- Wysoka jakość gleby,
- Racjonalne użytkowanie powierzchni ziemi.

Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych

- Eksploatacja kopalin i wód podziemnych zgodna z zasadami rozwoju zrównoważonego.

Biotechnologie i organizmy genetycznie zmodyfikowane

- Zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego województwa (w tym Gminy Młynary)

Gleby

- Ochrona gleb przed degradacją, rekultywacją terenów zdegradowanych i przemysłowych.

Środowisko przyrodnicze

- Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu.

Biotechnologie i organizmy zmodyfikowane genetycznie

- Zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego.

Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy

- Dobry stan zasobów wodnych,
- Sprawny system osłony przeciwpowodziowej.

Jakość wód

- Dobry stan wód.

Zanieczyszczenie powietrza

- Czyste powietrze.

Gospodarka Odpadami

- Minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady.

Oddziaływanie hałasu

- Dobry klimat akustyczny.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

- Poziomy pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych.

Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego

- Zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- Wycofywanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową.

Edukacja ekologiczna

- Wysoka świadomość ekologiczna,
- Skuteczna edukacja ekologiczna.

3.1.3. Uwarunkowania wynikające z polityki ekologicznej powiatu

Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego.

Główne cele wynikające z PPOŚ dotyczące Gminy Młynary:

Cel nadrzędny: „Dobry stan środowiska umożliwiający zrównoważony rozwój”.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego – ochrona przyrody i krajobrazu:

- Wysokie walory krajobrazu,
- Wysoka różnorodność biologiczna, jej ochrona i zrównoważone wykorzystanie.

Ochrona i zrównoważony rozwój lasów:

- Rozwijanie trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,

Ochrona powierzchni ziemi:

- Wysoka jakość gleby,
- Racjonalne użytkowanie powierzchni ziemi,

Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych:

- Eksploatacja kopalin i wód podziemnych zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego,

Jakość wód:

- Dobry stan wód,

Zanieczyszczenie powietrza:

- Czyste powietrze,

Gospodarka odpadami:

- Minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady,

Oddziaływanie hałasu:

- Dobry klimat akustyczny,

Edukacja ekologiczna:

- Wysoka świadomość ekologiczna,
- Skuteczna edukacja ekologiczna.

3.2. Uwarunkowania wewnętrzne

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018” powinien być zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi na szczeblu gminnym oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Młynary.

4. Dotychczasowa realizacja Programu Ochrony Środowiska

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015–2018” to pierwszy tego typu dokument wdrażany na terenie Gminy Młynary.

5. Polityka ochrony środowiska w gminie.

5.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

5.1.1. Charakterystyka stanu aktualnego.

Wody powierzchniowe:

Obszar Gminy Młynary położony jest w zlewni Zalewu Wiślanego, w obrębie zlewni rzeki Baudy, która to uchodzi do Zalewu w okolicach Fromborka. Południowa część gminy należy do zlewni rzeki Wąskiej. Rzeką główną występującą na terenie Gminy Młynary to rzeka Bauda. Jej długość to 59 km, natomiast powierzchnia dorzecza 361,1 km². Bauda wypływa ze źródła w okolicach m. Milejewo, następnie spływa z krawędzi wysoczyzny w kierunku wschodnim, tworząc krętą i głęboką dolinę, po czym zmienia swój kierunek i płynie na północ przez obszar Równiny Warmińskiej, stając się ciekim o słabym nurcie. Rzeką przyjmuje szereg dopływów. Do dopływów prawobrzeżnych zaliczyć możemy Gardyne, a także dopływ spod Nowic (Bauda Wschodnia). Do dopływów lewobrzeżnych: Okrzejke, Lisi Parów, a także ciek z okolic Zastawna. Do rzeki Baudy i Gardyny uchodzą liczne ciek i rowy. Rzeką Bauda przepływa przez zachodnią część miasta, następnie meandrując kieruje się na północ.

Na terenie Gminy Młynary nie występują większe naturalne zbiorniki wodne, natomiast licznie występują małe jeziora polodowcowe o powierzchni nieprzekraczającej 0,5 ha. W centralnej części miasta występuje zbiornik retencyjny.

Wody podziemne:

Pierwszy poziom wód gruntowych, który występuje w postaci napiętego zwierciadła wody, znajduje się na głębokości około 1 m w obniżeniach i zagłębieniach w obrębie wysoczyzny morenowej. Dokładnie zlokalizowany jest w utworach holocenijskich – w piaszczystych przewarstwieniach namułu oraz torfu wypełniającego zagłębienia. Głębokość zalegania zwierciadła wody na obszarze wysoczyzny, gdzie w podłożu występują utwory plejstocenijskie, zależy od położenia warstwy nieprzepuszczalnej. Na terenie Gminy Młynary praktyczne znaczenie mają wody będące wodami poziomu czwartorzędowego.

Zaopatrzenie w wodę (stan na rok 2010)²

Mieszkańcy Gminy Młynary korzystają z czterech wodociągów sieciowych: Młynary, Karszewo, Zakład Mleczarski – Młynary i Gospodarstwo Agroturystyczne – Skolnik. Ludność korzystająca z wody o kontrolowanej jakości kształtuje się na poziomie 4555 osób i stanowi to 97% ogółu mieszkańców. Ilość osób korzystająca z wody odpowiadającej wymaganiom sanitarnym kształtuje się na poziomie 3880, natomiast ilość osób korzystająca z wody o jakości kwestionowanej to 675 osób.

Wodę o złej jakości produkował wodociąg sieciowy Karszewo, a także wodociąg w Sokolniku. Do kwestionowanych parametrów zaliczono: mangan, amonowy jon, mętność, nie akceptowalny zapach. Jakość wody w wodociągu sanitarnym Młynary (stan na rok 2010) odpowiadała wymogom sanitarnym.

Mieszkańcy miejscowości Broniszewo, Warszewo, Sokolnik korzystają z wody z ujęć własnych. Poprawie ulega zaopatrzenie w wodę mieszkańców Podgórze i Zaścianek, czyli miejscowości, które podłączone zostały do wodociągu sieciowego w Młynarach produkującego wodę o dobrej jakości.

Na terenie Gminy Młynary nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę, która przeznaczona jest do spożycia sprawuje Zakład Gospodarki Komunalnej Młynary.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych wynikać może ze sposobu gospodarowania odpadami ściekowymi na terenie gminy. W niektórych przypadkach ścieki gromadzone są w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych. Brak wystarczającego stanu technicznego tych zbiorników może prowadzić do niekontrolowanego wycieku tych zanieczyszczeń do środowiska gruntowego lub wodnego. Ścieki z ww. zbiorników bezodpływowych wywożone są często do lasu lub na pola, zamiast trafiać do oczyszczalni ścieków.

Tabela 3. Jakość wód powierzchniowych – rzeka Bauda (stan na rok 2009).

Nazwa rzeki	Nazwa punktu pomiarowego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny
Bauda	Frombork	II	II	Dobry

Źródło: WIOŚ, Olsztyn.

Na terenie Gminy Młynary nie prowadzono badań jakości wód powierzchniowych, w celu dokonania oceny, posłużono się wynikami badań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, który badał wodę pobraną z rzeki Baudy w Fromborku. Jak wynika z powyższej tabeli, rzeka Bauda (płynąca także przez tereny Gminy Młynary) osiąga dobry stan ekologiczny. Rzeka zakwalifikowana została do II klasy czystości.

Na terenie Gminy Młynary nie prowadzono badań wód podziemnych. Badania tego typu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego realizowane są przez Państwowy Instytut Geologiczny. Wyniki badań wód podziemnych prowadzonych w sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego w 2008 roku dotyczą takich miejscowości jak: Doba, Giżycko, Strzelce, Węgorzewo, Pozezdrze, Brożówka, Wilkasy, Upatły Małe, Konopki Wielkie, Zielony Gaj. Jak wynika z ww. badań, najczęściej przekraczane normy dotyczą: FET, Mn. Klasa

² Źródło: Roczna ocena zaopatrzenia w wodę Gminy Młynary na podstawie prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2010 roku.

wody kształtuje się od klasy II do klasy V. Przeważają wody klasy II. Najgorszy stan wód występuje na terenie miejscowości Doba.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Młynary ma rozdzielczą sieć wodociągową o długości 73 km posiadającą 610 połączeń. Sieć kanalizacyjna ma długość 6,8 km, a do sieci podłączonych jest 172 budynków mieszkalnych. W 2009 roku zużycie wody wyniosło 263,9 dam³ co dało 28,9 m³ na mieszkańca gminy. Liczby odprowadzonych ścieków wynosi 139,3 dam³. Oczyszczalnia ścieków, do której odprowadzane są nieczystości płynne z terenu całej gminy, znajduje się w m. Młynary. Więcej informacji na temat oczyszczalni znajduje się poniżej.

Tabela 4. Gospodarka wodno-ściekowej na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2009).

Lokalizacja	Sieć rozdzielcza w kilometrach [km]		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych		Ścieki odprowadzone w dam ³
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowe	kanalizacyjne	W dam ³	Na 1 mieszkańca w m ³	
	Stan w dniu 31.12.2009r.						
Gmina Młynary	73	6,8	610	172	227	50	139,3

Źródło: GUS, Olsztyn.

Oczyszczalnie ścieków w m. Młynary³

Na terenie Gminy Młynary zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków typu „Obra”. Obejmuje ona następujące miejscowości:

- Młynary,
- Młynarska Wola,
- Gardyny,
- Kraskowo,
- Kurowo Br.,
- Płonne,
- Zaścianki,
- Zastawno.

Oczyszczalnia ścieków składa się z:

- Części mechanicznej (stacja mechanicznego podczyszczania ścieków),
- Części biologicznej (3 reaktory SBR z rusztami napowietrzającymi),
- Części przeznaczonej do odwodnienia osadów w postaci poletek osadowych.

Ścieki dopływające do oczyszczalni stanowią znaczne obciążenie reaktorów biologicznych. W przyszłości zaleca się przeprowadzenie modernizacji oczyszczalni pod kątem gotowości przyjęcia większego ładunku zanieczyszczeń, zawartego w dostarczanych ściekach.

Technologia stosowana w oczyszczalni w Młynarach polega na metodzie niskoobciążonego osadu czynnego wg systemu sekwencyjnych bioreaktorów SBR. Parametry oczyszczalni kształtują się następująco:

- Średnia przepustowość 360 m³/dobę,
- Przepustowość maksymalna 500 m³/dobę,
- Ilość oczyszczonych ścieków w ciągu roku 57,2 tyś. m³/rok.

³ Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Młynary.

W ramach rozwoju sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Młynary, planuje się doprowadzenie ścieków do oczyszczalni w Młynarach z takich miejscowości jak: Sąpy, Olszówka, Kobyliny, Zastawno, Zaścianki, Podgórze, Płonne, Młynarska Wola, Błudowo, Zastawno, Kurowo, Kraskowo, Gardyny, Ojcowa Wola. Szacowana ilość ścieków z tych miejscowości, kształtuje się na poziomie 271,20 m³/dobę. W planach jest budowa indywidualnych wiejskich oczyszczalni ścieków w następujących miejscowościach: Kraszewo, Stare Monastrzesko, Kwietnik, Włóczyska, Olszówka, Warszewo i Nowe Sadłuki.

Ochrona przeciwpowodziowa.

Ocena poziomu zagrożenia i zasięgu powodzi jest podstawą do określenia wydatków na zabiegi i przedsięwzięcia ograniczające zagrożenie zalewowe, likwidację skutków powodzi oraz system ostrzegawczy. Stopień zagrożenia powodziowego jest determinowany czynnikami naturalnymi (warunki klimatyczne, natężenie i rozkład przestrzenny opadów, powierzchnia i ukształtowanie zlewni) oraz antropogennymi (regulacja koryt rzeki, ich zabudowa hydrotechniczna, stopień zagospodarowania dolin rzecznych, infrastruktura komunikacyjna itp.).

Stopień zagrożenia powodziowego wynika również ze stanu i sprawności funkcjonowania w warunkach kryzysowych wielu służb państwowych. Podstawą wszelkich działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej na wszystkich szczeblach decyzyjnych, jest znajomość obszarów, które w wyniku wezbrania mogą zostać zalane. Również na poziomie gminy podjęcie jakichkolwiek działań w tym zakresie musi bazować na znajomości obszarów potencjalnie zagrożonych zalaniem.

Obszar gminy zaliczany jest do terenów szczególnie zagrożonych powodzią. W wyniku powodzi w 1997 roku gmina poniosła straty w zakresie infrastruktury, szacowane na ponad 3 mln zł. Największe koszty stanowiła odbudowa zniszczonych dróg - około 2,6 mln zł. W wyniku powodzi w roku 2001 straty według protokołów Komisji Wojewody wynosiły około 4,6 mln zł. Największe straty dotyczyły sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków oraz infrastruktury drogowej, a także ujęcia wody i sieci wodociągowej.

Obszary bezpośrednio zagrożone powodzią znajdują się w dolinie rzeki Baudy, wzdłuż brzegów rzeki. Obszary zostały wyznaczone na podstawie opracowania „Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych”, stanowiącego Studium ochrony przeciwpowodziowej.

5.1.2. Cele krótkookresowe

Cele krótkookresowy do 2014 roku:

Do celu tego należy:

- ograniczenie spływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego z pól,
- racjonalizacja wykorzystania i ochrona istniejących zasobów wodnych.

5.1.3. Cele średniookresowe

Cele średniookresowe do 2018 roku:

Do celów tych należą:

- przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych,
- współpraca przy tworzeniu baz danych dotyczących wód i terenów zalewowych, systemu monitoringu środowiska.
- uporządkowanie gospodarki ściekowej w gminie poprzez budowę lub modernizację sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych, sieci kanalizacji deszczowych, stacji uzdatniania wody, modernizacji/budowy oczyszczalni ścieków.

5.1.4. Strategia realizacji celów.

W celu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy do realizacji przewidziane zostały zadania związane z budową i modernizacją sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych, sieci kanalizacji deszczowych oraz stacji uzdatniania wody. Zadania te zostały wyznaczone i opisane w rozdziale nr 6.

Dla obszarów, gdzie ze względów technicznych nie będzie możliwe podłączenie do sieci kanalizacyjnej, zalecana jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Koszty inwestycyjne, są nieco wyższe od kosztów budowy zbiornika bezodpływowego, jednak koszty eksploatacyjne są kilkakrotnie niższe. Po roku użytkowania łączne koszty inwestycyjne i eksploatacyjne są znacznie niższe na korzyść oczyszczalni przydomowej. Za tym rozwiązaniem przemawiają także przesłanki praktyczne oraz znacznie większa trwałość urządzeń.

W celu ochrony wód powierzchniowych pod względem jakościowym i ilościowym zaleca się prowadzenie następujących działań:

1. respektowania przepisów dotyczących ustanawiania stref ochronnych źródeł i ujęć wody;
2. renaturalizacji cieków wodnych i terenów przyległych;
3. przeciwdziałania migracji wodnej składników pokarmowych ze zlewni do wód powierzchniowych poprzez:
 - stosowanie właściwych zabiegów agrotechnicznych oraz racjonalną gospodarkę nawozami w agroekosystemach
 - kształtowanie urozmaiconej struktury krajobrazu rolniczego, bogatej w takie elementy jak wyspy leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, powierzchnie wodne
 - tworzenie stref buforowych na granicy ląd-woda, porośniętych trwałą roślinnością
 - zabezpieczenie przeciwerozyjne zlewni.

W celu ochrony wód podziemnych pod względem jakościowym i ilościowym zaleca się prowadzenie następujących działań:

1. nieprzekraczaniu zasobów dyspozycyjnych zbiornika;
2. ustanowieniu stref ochronnych dla wszystkich ujęć wody, dla których jest to wymagane przepisami;
3. likwidacji stwierdzonych ognisk zanieczyszczeń i zagrożeń dla wód podziemnych;
4. racjonalnym nawożeniu gruntów nawozami sztucznymi i ograniczone stosowanie środków ochrony roślin.

5.2. Ochrona powierzchni ziemi i gleby

5.2.1. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu

Gleby występujące na terenie Gminy Młynary to m.in.:

- Gleby brunatne właściwe,
- Gleby brunatne wylugowane,
- Gleby brunatne kwaśne.
- Czarne ziemie właściwe,
- Czarne ziemie zdegradowane,
- Mady,
- Gleby glejowe.

Przeważają gleby brunatne właściwe i wylugowane, które utworzone są z glin lekkich pylastych, często na podłożu gliny ciężkiej i iłów. W dolinach rzecznych, a także obniżeniach terenowych występują gleby torfowe, murszowe, czarne ziemie, a także mady i gleby glejowe.

Na terenie Gminy licznie reprezentowany jest drugi kompleks przydatności rolniczej gleb – pszenny dobry. W zachodniej części miasta występują gleby brunatne właściwe, natomiast w dolinie rzeki Baudy lokalnie czarne ziemie. Południową część miasta reprezentują gleby wylugowane i brunatne kwaśne. We wschodniej części miasta występują gleby brunatne właściwe.

Na terenie Gminy Młynary miejscami występują grunty organiczne w postaci gleby torfowej i murszowo – torfowej.

Obszary gminy o wybitnie rolniczym charakterze zdominowane są przez gleby klasy IVa i IVb. Na terenie miasta występują gleby należące do III klasy bonitacyjnej. Gleby IV i V klasy bonitacyjnej występują w dolinie rzeki Baudy. W południowej części miasta występują grunty rolne II i IV klasy, a także użytki zielone II, IV i V klasy bonitacyjnej.

Baza surowcowa

Do udokumentowanych złóż na terenie Gminy Młynary zaliczyć można złożę piasku kwarcowego "Zastawno" o zasobach 37,6 tys. ton oraz jedno złożę torfu "Rucianka". Według informacji, które zawarte zostały w "Inwentaryzacji złóż i wyrobisk kopalin stałych i składowisk odpadów na obszarze gminy Młynary" (Polgeol 1994), a także wizji terenowych, zinwentaryzowano szereg wyrobisk, gdzie wydobywane jest kruszywo naturalne grube (pospółka – żwir) oraz drobne (piasek).

Eksploracja torfu na obiekcie "Rucianka" prowadzona jest przez Hollas Spółka z o.o. w Pasłęku. W okolicach m. Błudowo wyznaczono obszar perspektywiczny dla udokumentowania złoża piasków, natomiast w rejonie Kurowa Braniewskiego obszar prognostyczny występowania surowców ilastych. Na terenie Miasta Młynary nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dla terenu miasta, a także w jego sąsiedztwie nie wydano koncesji na poszukiwanie lub wydobycie kopalin.

Rzeźba terenu

Morfologia terenu Gminy Młynary ukształtowana jest przez najmłodsze stadia ostatniego zlodowacenia, a także późniejszą działalność wód polodowcowych.

Degradacja środowiska glebowego

Z uwagi na fakt, iż część gminy posiada wiejski charakter, istotny wpływ na środowisko glebowe ma rolnictwo. Wynika to z faktu, iż obejmuje ono swoim oddziaływaniem duży obszar i powoduje zasadnicze zmiany w środowisku naturalnym. Najbardziej istotne zagrożenia związane z rolniczym użytkowaniem gruntów to:

- niszczenie mechaniczne roślinności oczek i mokradeł śródpolnych, zwłaszcza pozbawionych zarośli i zadrzewień przywodnych podczas prac polowych, niszczenie chemiczne poprzez stosowanie środków ochrony roślin i nadmierny spływ biogenów z pól,
- stosowanie na całej powierzchni upraw polowych środków ochrony roślin, powodujące ubożenie i zanikanie roślinności segetalnej,
- intensywne zagospodarowanie użytków zielonych z oraniem, „meliorowaniem”, nawożeniem, obsiewem szlachetnymi gatunkami traw, stosowaniem środków ochrony roślin powodujące drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk.

Dodatkowym czynnikiem mającym negatywny wpływ na środowisko glebowe jest eksploatacja surowców takich jak torf czy piasek. Zasady związane z ochroną i eksploatacją zasobów surowców, powinny zawarte być w PZP oraz w odrębnych decyzjach i przepisach szczególnych.

5.2.2. Cele krótkookresowe

Cele krótkookresowe do 2014 roku

Do celów tych należą:

- Poprawa jakości środowiska pod względem ziemi i gleb, w tym zwiększenie atrakcyjności gminy,
- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- Użyźnianie gleby materią organiczną,
- Rekultywacja terenów zdegradowanych,
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem.

5.2.3. Cele średniookresowe

Cele średniookresowe do 2018 roku

Do celów tych należą:

- Stworzenie map glebowych,
- Współpraca przy tworzeniu baz danych dotyczących jakości gleb, systemu monitoringu środowiska,
- Rekultywacja terenów zdegradowanych,
- Ochrona złóż kopalin,
- Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją.

5.2.4. Strategia realizacji celów

Podejmując działania z zakresu ochrony powierzchni ziemi i gleb zaleca się nadzór nad eksploatacją złóż kopalin. Przywracanie wartości użytkowej gruntom zdegradowanym może odbywać się poprzez stosowanie odpowiednich upraw, które będą okresowo przeorywane, przez co spełnią rolę naturalnego nawozu i bufora wysokiego odczynu pH (wyka, gorczyca, łubin) oraz pozwolą na poprawę struktury gleby i wzmocnienie systemów korzeniowych upraw produkcyjnych. Zaleca się także prowadzenie nadzoru nad rekultywacją terenów zdegradowanych.

5.3. Ochrona powietrza

5.3.1. Charakterystyka stanu aktualnego

Źródła zanieczyszczeń powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są:

- przemysł,
- spalanie paliwa stałego (węgiel, miał koksowy, koks),
- spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych,
- emisja niezorganizowana z kopalń (głównie pyły).

W okresie zimowym wzrasta emisja pyłów i zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw stałych w kotłowniach indywidualnych i indywidualnych piecach centralnego ogrzewania.

Negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powodują, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efektywność technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Amoniak, metan	transport, produkcja rolna, produkty spalania.

Ocena stanu jakości powietrza.

Z uwagi na fakt, iż na terenie gminy nie przeprowadzono dotąd pomiarów zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, w celu oceny jego stanu posłużono się danymi pozyskanymi z warmińsko-mazurskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz „Oceny rocznej jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2010”.

Przedstawione w poniższych tabelach dane pochodzą z punktów pomiarowych, położonych najbliżej Gminy Młynary, przez co przybliżają stan powietrza atmosferycznego analizowanego regionu oraz pozwalają na identyfikację ewentualnych zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza. Gmina Młynary zakwalifikowana jest do strefy warmińsko-mazurskiej.

Tabela 6. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej – kryterium zdrowia (dane za rok 2010).

Rodzaj emisji	SO ₂	NO ₂	Pył PM10	Pył PM 2,5	As	Benzen	CO	Ni	Cd	Ozon	Benzo(α)piren
Klasa strefy	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: WIOŚ, Olsztyn.

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie strefy warmińsko-mazurskiej, pod względem kryterium zdrowia, do klasy C zaliczono stężenie pyłu PM10. Klasa C oznacza stężenie, przekraczające wartości dopuszczalne lub stężenie dopuszczalne, powiększone o margines tolerancji. W przypadku stężenia tlenków siarki, azotu, węgla, a także arsenu, kadmu, benzo(α)pirenu, benzenu, niklu oraz pyłu PM 2,5 nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnych. Przyczyną wysokiego stężenia pyłu PM10 mogą być m.in.: niska emisja, komunikacja. Propozycje rozwiązań mających na celu poprawę obecnego stanu określono w niniejszym rozdziale (strategia realizacji celów).

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym należą:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)piranu, toluenu i ksylenu. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan i infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zidentyfikować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 7. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo)⁴

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 - 77	76 - 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 - 8	2 - 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 - 5,5	0,5 - 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 - 12	1 - 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 - 10	0,01 - 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 - 0,8	0,0002 - 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 - 3	0,009 - 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 - 0,04	0,01 - 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 - 0,2	0,001 - 0,009	toksyczny

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów, oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Niska emisja

Negatywne oddziaływanie na stan jakości powietrza niesie ze sobą niska emisja z lokalnych kotłowni i pieców węglowych, które używane są w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie gminy. W lokalnych systemach grzewczych brak jest urządzeń ochrony powietrza. Emisja z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową, która związana jest z okresem grzewczym. Poważnym problemem jest fakt, iż na terenie gminy dochodzi do spalania odpadów komunalnych w piecach centralnego ogrzewania. Na terenie Gminy Młynary zaleca się opracowanie *Programu Ograniczenia Niskiej Emisji*, który przyczyni się do ograniczenia emisji z lokalnych kotłowni i pieców węglowych, a także wpłynie korzystnie na poprawę stanu jakości powietrza atmosferycznego.

Emisja niezorganizowana

Do tej kategorii zaliczane są inne nie wymienione źródła emisji. Znaczenie w tej kategorii ma emisja pochodząca z zlokalizowanej na terenie gminy oczyszczalni ścieków. Do pozostałych źródeł emisji można zaliczyć np. wypalanie traw, emisję lotnych związków organicznych związanych z lakierowaniem.

5.3.3. Cele krótkookresowe

Cel krótkookresowy do 2014 roku

Do celu tego należy:

- Przekształcanie istniejącego systemu ogrzewania w system bardziej przyjazny dla środowiska, w szczególności ograniczenie „niskiej emisji”,
- Promowanie wykorzystania alternatywnych źródeł energii,
- Eliminacja paliw węglowych niskiej jakości.

⁴ Wg J. Jakubowski - „Motoryzacja a środowisko”.

5.3.4. Cele średniookresowe

Cele średniookresowe do 2018 roku

Do celów tych należą:

- Współpraca przy tworzeniu baz danych dotyczących powietrza atmosferycznego, systemu monitoringu środowiska,
- Gazyfikacja, wprowadzenie nowych systemów ogrzewania,
- Edukacja ekologiczna i podnoszenie świadomości społecznej w odniesieniu zagrożeń związanych z zanieczyszczaniem powietrza – głównie dotyczących spalania odpadów komunalnych, opakowań i tworzyw sztucznych w prywatnych paleniskach,
- Poprawa stanu nawierzchni dróg (obniżenie emisji komunikacyjnej).

5.3.5. Strategia realizacji celów

Ograniczenie emisji komunikacyjnej

W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń związanej z ruchem komunikacyjnym zaleca się podjęcie następujących działań:

- dbałość o stan nawierzchni dróg;
- polepszenie stanu technicznego pojazdów – stopniowa eliminacja pojazdów niesprawnych technicznie i nieposiadających katalizatorów spalin;
- działanie mające na celu redukcję uciążliwości transportu samochodowego – głównie w zakresie logistyki jak również poprzez kontrolę emisji spalin;
- przygotowanie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych.
- stosowanie pasów zieleni i zadrzewienia.

Ograniczenie niskiej emisji

Z uwagi na miejsko-wiejski charakter gminy, na jej terenie przeważa rozproszona zabudowa jednorodzinna. Sprzyja to powstawaniu tzw. „niskiej emisji”, która jest istotnym problemem środowiskowym. W celu jej ograniczenia zaleca się podjęcie następujących działań:

- sukcesywną wymianę przestarzałych kotłów węglowych CO używanych na terenie posesji prywatnych i zastępowanie ich nowoczesnymi piecami o wyższej sprawności, a tym samym niższym zapotrzebowaniu na paliwo i mniejszej emisji spalin;
- edukacja społeczna i uświadamianie o szkodliwości spalania różnego rodzaju odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności i dużym zasiarczeniu w paleniskach domowych;
- promowanie działań zmierzających do eliminacji strat ciepła z budynków mieszkalnych (docieplenia, wymiana okien itp.);
- promowanie stosowania paliw proekologicznych takich jak np. gaz ziemny, olej opałowy.

5.4. Ochrona przyrody

5.4.1. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu

Na terenie Gminy Młynary zlokalizowane są 31 pomniki przyrody, 2 rezerваты, a także 2 obszary chronionego krajobrazu. Obszary NATURA 2000 nie występują na terenie gminy.

Obszary leśne

Informacje na temat obszarów leśnych występujących na terenie Gminy Młynary przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8. Dane o leśnictwie na terenie Gminy Młynary (stan na 31.XII.2009r)

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów leśnych							Lesistość [%]
	ogółem	w tym lasy	z ogółem publiczne					
			razem	własność Skarbu Państwa	w tym		własność gminy	
					w zarządzie Lasów Państwowych	w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych		
w hektarach [ha]								
Gmina Młynary	6 245,3	6 106,9	6 106,9	5 755,2	b.d.	b.d.	36,70	38,60

Źródło: GUS, Olsztyn.

Lasy znajdujące się na terenie Gminy Młynary, należą do trzech nadleśnictw, tj. Nadleśnictwa Zaporowo, Nadleśnictwa Młynary, a także Nadleśnictwa Elbląg. Gmina Młynary według regionalizacji przyrodniczo-leśnej, zlokalizowana jest w Krainie Bałtyckiej (Dzielnica Elbląsko-Warmińska). Dzielnica ta charakteryzuje się gromadnym występowaniem buka zwyczajnego oraz świerka.

Większość lasów występujących na terenie Gminy Młynary, posiada charakter lasów:

- glebochronnych – tworzonych przez drzewostan rosnący na stromych zboczach jarów, wąwozów i parowów,
- wodochronnych – tworzonych przez drzewostan rosnący na dnie różnych rozcięć erozyjnych, przeważnie wzdłuż cieków wodnych.

Do zieleni występującej na obszarze Gminy Młynary zaliczyć można nasadzenia dróg, cmentarze oraz parki wiejskie. Nasadzenia szczególnie cenne przyrodniczo to m.in.:

- aleja dębowa we wsi Mikołajki,
- aleja między Mikołajkami i Słobitami,
- aleja pomiędzy Dolnymi Sadłukami a Myśliwcem,
- aleja wierzbowa w Zaściankach.

Pomniki przyrody

Według definicji RDOŚ Olsztyn, „**pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.” Na terenie Gminy Młynary występują 32 pomniki przyrody. Szczegółowe informacje na ich temat zamieszczone zostały w poniższej tabeli.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Tabela 9. Pomniki przyrody występujące na terenie Gminy Młynary (stan na rok 2011).

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
1.	258/59	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	550	27	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Słobity, oddz. 191i	Orzec. Nr 258/59 Prez. WNR w Olsztynie z 01.09.1959r.
2.	272/61	Głaz	1230	3	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Klasztorna oddz. 122	Dec. Nr RXII-272/61 Prez. WRN w Olsztynie 27.11.1961r.
3.	2/91	Sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>)	380	39	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Młynary, oddz. 58b	Orzec. Nr 2/91 Woj. Elbląskiego z 05.01.1991r.
4.	55/92	Lipa drobnolistna (<i>Tilia mordata</i>)	460	26	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Klasztorna, na podwórzu przy leśniczówce (Nowe Monasterzysko)	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
5.	57/92	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	430	26	Młynary	Nowe Monasterzysko, park przy stawie	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
6.	165/93	Buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	510	25	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Sątopy, oddz. 225j	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993r.
7.	164/93	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	600	21	Młynary	N-ctwo Młynary, L-ctwo Sątopy, oddz. 255j	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993r.
8.	166/93	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	500	26	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 165	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993r.
9.	6/94	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	396	24	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 324b	Rozp. Nr 7/94 Woj. Elbląskiego z 29.06.1994r.
10.	24/96	Sosna pospolita (<i>Pinus silvestris</i>)	261	35	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 307n	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
11.	25/96	Buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	300	32	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 339b	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
12.	26/96	Buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	236	33	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin,	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
						oddz. 339b	
13.	27/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	362	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
14.	31/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	420	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
15.	30/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	360	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
16.	29/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	360	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
17.	28/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	328	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Kurowo, oddz. 198f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
18.	41/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	440	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
19.	40/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	390	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
20.	38/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	310	28	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
21.	39/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	275	26	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 161h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
22.	33/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	432	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
23.	35/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	400	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
24.	34/96	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	365	27	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Lp.	Numer ewidencyjny	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania
25.	32/96	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	350	25	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 200c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
26.	36/96	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	340	25	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 311g	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996r.
27.	37/96	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	290	24	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Myśliwiec, oddz. 311g	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.01.1996r.
28.	264/96	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	525	20	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 3451	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.12.1996r.
29.	265/96	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	480	25	Młynary	N-ctwo Zaporowo, L-ctwo Blizin, oddz. 3451	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.12.1996r.
29.	53/96	Miłorząb dwuklapowy (<i>Ginkgo bilboa</i>)	90-100	12	Młynary	m. Młynary, cmentarz komunalny, przy ul. Warszawskiej	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
30.	54/92	Żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>)	100	12	Młynary	m. Młynary, cmentarz komunalny przy ul. Warszawskiej	Rozp. Nr 10/92 Woj. Elbląskiego z 21.12.1992r.
31.	1044	Lipa drobnolistna (<i>Tilia mordata</i>)	358	28	Młynary	N-ctwo Młynary, Karszewo, przy dolnej drodze z Majewa do Kraszewa, w pobliżu samotnego zabudowania, tuż za granicą z gminą Milejewo.	Dz. Urz. Woj. Warm-Maz, Nr 152, poz. 2513, 2001r.

Źródło: RDOŚ Olsztyn.

Rezerwaty przyrody

Na terenie Gminy Młynary występują 2 rezerwaty przyrody, są to:

Rezerwat przyrody „Lenki”⁵ – „Rezerwat częściowy „Lenki” położony jest w obrębie Młynary - Leśnictwo Sapy, oddz. 247o, 249 c,d, gmina Młynary, powiat Elbląg. Powierzchnia leśna rezerwatu wynosi 9,54 ha, powierzchnia nieleśna 0,20 ha - drogi, powierzchnia łączna to 9,74 ha. Utworzony został na podstawie Zarządzenia MLIpD z dnia 1959.10.31 i Zarządzenia MLIpD z dnia 1968.06.04, w sprawie dołączenia do rezerwatu drzewostanu bukowego. Rezerwat utworzono w celu zachowania, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentów bardzo pięknych i dorodnych starodrzewi modrzewiowych i bukowych.

Rezerwat „Lenki”, pod względem przyrodniczym, jest położony w I Krainie Bałtyckiej, dzielnicy Elblasko-Warmińskiej. Pod względem regionizacji fizyczno-przyrodniczej, lasy omawianego rezerwatu leżą w zachodniej części równiny Warmińskiej, w makroregionie Pobrzeża Warmińskiego, w mezoregionie Niziny Młynarskiej. Występujące gleby pochodzą z moren dennych i wzgórz moren czołowych. Dominującą glebą jest glina ciężka i ły zastoiskowe. Teren rezerwatu, w części środkowej i północnej jest pocięty głębokim i bardzo stromym, jarem. Na całym obszarze rezerwatu występuje jeden typ siedliskowy Lśw z gospodarczym typem drzewostanu Św, Db, Bk. Wyodrębniono następujące zbiorowiska roślinne:

- *Luzula pilosa* - *Fagetum*
- *Melico Fagetum*
- *Tilio - Carpinetum*.

W środowisku *Luzula pilosa - Fagetum* - występuje w części centralnej rezerwatu kwaśna buczyna pomorska i zajmuje powierzchniową warstwę zboczy silnie nachylonych ku przepływającemu potokowi. Runo rezerwatu jest w zasadzie nagie, pokryte ściółką bukową, wśród której występują pojedyncze egzemplarze kruszczyka szerokolistnego, gajowca, narecznicy samczej.

Melico - Fagetum - jest dominującym zbiorowiskiem roślinnym w rezerwacie. Zajmuje ono cały obszar z wyjątkiem północnej części, gdzie ustępuje miejsca płatom grądowym fitocenozy żyznej buczyny występują zarówno na stromych, jak i bardziej głębokich zboczach jaru. W drzewostanie występuje głównie buk, w niżej położonych fitocenozach udział mają lipa, klon, wiąz górski, grab. W runie występuje szczawik, gwiazdnica, zawilec, siódmaczek, malina, jeżyna, podagrycznik. *Tilio - Carpinetum* - występuje w rezerwacie wzdłuż przepływającego strumyka, głębokim jarem wraz, w północnej części opisywanego obiektu o powierzchni około 2,50 ha z drzewostanem modrzewiowym. Wielogatunkowy drzewostan jest tworzony przez lipę, klona, buka, dęba, świerka, jesionu. W podszycie występuje podrost buka, lipy, graba, w runie występuje szczawik zajęczy, oraz gwiazdnica. W zbiorowisku roślinnym *Tilio Carpinetum* występują drzewostany II piętrowe. Pierwsze piętro tworzy - Md, Db, pjd. Bk, Lp, Jś - 150 lat, II piętro - Bk, pjd. Lp, Gb, Db, Brz, - 80 lat. Drzewostany te dają rzadko spotykaną masę grubizny na 1 ha, bo około 1100 m³.

W zbiorowisku *Melico - Fagetum* i *Luzulo - Fagetum* występuje drzewostan jednopiętrowy Bk, Lp, pjd. Db, Wz, Gb - 150 lat. Ze względu na bogate siedlisko i różnorodność składu gatunkowego drzewostanów oraz przepływające wody strumyka, dobre miejsce bytowania znajduje tu wiele gatunków ptaków śpiewających, a także płazów”.

⁵ Źródło: www.olsztyn.lasy.gov.pl

Rezerwat przyrody „Pióropusznikowy Jar”⁶ – „Rezerwat ten zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części obrębu Kadyny (oddz. 74 c, f, g, 75 d, f, 77 c, d, i, 79 a, b), w leśnictwie Pogrodzie. W całości położony jest na gruntach Lasów Państwowych. Zajmuje łączną powierzchnię 37,78 ha. Jest to w 100 % grunt leśny zalesiony. Do powierzchni rezerwatu nie zaliczono powierzchni wyłączeń liniowych (dróg, strumieni i linii oddziaływanych) znajdujących się na jego terenie.

Rezerwat został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28.07.1962 roku (MP nr 70, poz. 327, z 1962 r.).

Celem utworzenia rezerwatu jest :*„Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych malowniczego fragmentu lasu świeżego, partii drzewostanów bukowych i łęgu o cechach zespołów naturalnych, a także w celu ochrony stanowiska pióropusznika strusiego (Matteucia struthiopteris) występującego jako element runa”.*

Teren rezerwatu to głębokie rozcięcia erozyjne falistej moreny dennej porośniętej lasem. Głównym przedmiotem ochrony są stanowiska, podlegające ścisłej ochronie paproci - pióropusznika strusiego (*Matteucia struthiopteris*). Dla zabezpieczenia dalszego bytowania populacji pióropusznika, niezbędne jest utrzymanie dobrego stanu fitocenozy, w których paproć ta występuje. Konieczne jest regulowanie ilości podszytu i podrostu w miejscach jego występowania”.

Obszary NATURA 2000

Na terenie Gminy Młynary nie występują obszary NATURA 2000.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu⁷ - „obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Rzeki Baudy”, który utworzony został 26 kwietnia 1985 r., w celu ochrony rozcięć erozyjnych wschodnich zboczy Wysoczyzny Elbląskiej, krajobrazu strefy przyrzecza, hydrotopu Baudy oraz biotopu lasów;

Słobicki Obszar Chronionego Krajobrazu, który powstał 26.1985 r., w celu ochrony krajobrazu fragmentu Równiny Warmińskiej.

5.4.2. Cele krótkookresowe.

Cele krótkookresowe do 2014 roku:

- Ochrona lasów;
- Ochrona, zwiększenie ilości oraz uporządkowanie terenów zielonych;
- Utrzymanie bioróżnorodności, zwłaszcza na terenach chronionych;
- Uwzględnianie wartości przyrodniczych podczas ustalania polityki gminy.

⁶ Źródło: www.gdansk.lasy.gov.pl

⁷ Źródło: www.olsztyn.lasy.gov.pl

5.4.3. Cele średniookresowe.

Cele średniookresowe do 2018 roku:

- Utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich warunkach przyrodniczych;
- Zachowanie bioróżnorodności poprzez ochronę gatunkową roślin i zwierząt;
- Powiązanie polityki środowiskowej z planowaniem przestrzennym;
- Tworzenie ścieżek przyrodniczo – dydaktycznych na terenach cennych przyrodniczo i bogatych krajobrazowo.

5.4.4. Strategia realizacja celów.

Jednym z zadań leżących w kwestii gminy jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do dóbr przyrody oraz ich ochrona i kształtowanie. Aby te warunki zostały spełnione należy spełnić pewien zakres wymogów:

- Uwzględnić obowiązek tworzenia i ochrony terenów zieleni w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- Uwzględnić granice polno-leśne w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- Wdrażać propozycję obiektów i obszarów chronionych wyróżniających się walorami przyrodniczymi,
- Zachować ciągłość „korytarzy ekologicznych” znajdujących się na terenie gminy,
- Prowadzenie gospodarki leśnej pozwalającej na prawidłowy rozwój drzewostanów,
- Zmniejszenie presji wywieranej na kompleksy leśne przez odpowiednie zagospodarowanie terenów do nich przylegających,
- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych połączone z rekultywacją terenów zdegradowanych przy ich użytkowaniu,
- Zachować bioróżnorodność agrocenoz, rekultywowanych terenów poeksploatacyjnych, walorów krajobrazowych cennych fizjograficznie form krajobrazu,
- Podnosić świadomość ekologiczną lokalnych społeczności poprzez programy edukacji ekologicznej koordynowanej przez organizacje, stowarzyszenia lub władze gminy.

5.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia);
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne)
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. 2003r., Nr 192, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, rozporządzenie ustala odrębną wartość składowej elektrycznej pola w wysokości 1 kV/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludzi jest dozwolone bez ograniczeń, rozporządzenie ustala wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. ponadto rozporządzenie określa:

- dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego;
- metody kontroli dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych;
- metody wyznaczania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jeżeli w środowisku występują pola elektromagnetyczne z różnych zakresów częstotliwości.

5.5.1. Charakterystyka i ocena aktualnego stanu

Źródła promieniowania

Na terenie Gminy Młynary źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne,
- urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Jak wynika z „*Pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego*” sporządzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, w roku 2009, na terenie całego województwa nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Wszystkie zmierzone wartości składowej elektrycznej pól elektromagnetycznych kształtowały się na niskim poziomie.

Na terenie Gminy Młynary nie prowadzono pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych, w celu poglądowym przedstawiono wyniki pomiarów dotyczących Miasta Elbląga.

Tabela 10. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie Miasta Elbląga (stan na rok 2009)

Lp.	Lokalizacja pionu pomiarowego (adres)	Współrzędne pionu pomiarowego		Wartość pomiaru wielkości fizycznej charakteryzującej promieniowanie elektromagnetyczne [V/m]	
		N	E	Częstotliwość 0.1MHz – 1GHz	Częstotliwość 1MHz – 50GHz
1.	Elbląg, ul. Skrzydlata/Lotnicza	54°08'58,2"	19°24'45,0"	0,26	< 0,8
2.	Elbląg, ul. Odrodzenia	54°11'11,0"	19°23'55,9"	0,35	< 0,8
3.	Elbląg, ul. Sadowa	54°09'25,9"	19°25'45,4"	0,31	< 0,8
4.	Elbląg, ul. Korczaka 34	54°11'17,5"	19°24'54,6"	0,33	< 0,8
5.	Elbląg, ul. Monte Casino	54°09'49,6"	19°25'51,1"	0,16	< 0,8
6.	Elbląg, ul. Karowa	54°10'06,1"	19°25'51,1"	0,15	< 0,8

Źródło: WIOŚ Olsztyn.

Jak wynika z powyższej tabeli, w żadnym z punktów pomiarowych nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Zakłada się, iż na terenie Gminy Młynary, sytuacja jest analogiczna.

5.5.2. Cele krótkookresowe

Cele krótkookresowe do 2014 roku

Do celów tych należą:

- kontrola potencjalnych źródeł niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego,
- edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie jakie rzeczywiste zagrożenia niesie za sobą emisja pól elektromagnetycznych.

5.5.3. Cele średniookresowe

Cele średniookresowe do 2018 roku

Do celów tych należą:

- wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do planów zagospodarowania przestrzennego,
- eliminacja emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego ze źródeł zagrażających zdrowiu ludzi i środowisku przyrodniczemu.

5.5.4. Strategia realizacji celów

W celu ochrony przed niekorzystnym działaniem pól elektromagnetycznych należy zapewnić jak najlepszy stan środowiska. Można to realizować poprzez następujące działania:

- utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym,
- zmniejszenie poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego co najmniej do dopuszczalnego, wówczas gdy nie jest ono dotrzymane.

5.6. Edukacja ekologiczna

Warunkiem niezbędnym w realizacji celów „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018” jest świadomość ekologiczna mieszkańców. Edukacja ekologiczna w Gminie Młynary powinna być realizowana zgodnie z „Narodowym Programem Edukacji Ekologicznej”.

Narodowy Program Edukacji Ekologicznej

Początki edukacji ekologicznej sięgają 1992 roku, kiedy to miał miejsce Szczyt Ziemi w Rio de Janeiro. Wówczas powstał dokument „Globalny Program Działań”, z którego wynika światowy nakaz powszechnej edukacji ekologicznej.

Stwierdzono w nim, że władze lokalne 179 państw, które podpisały dokument z Rio de Janeiro, „powinny przeprowadzić konsultację ze swoimi obywatelami i sporządzić – lokalną Agendę 21 dla własnych społeczności.”

W skali naszego kraju taki dokument to „Polityka Ekologiczna Państwa” przyjęta przez Sejm w 1992 roku. Natomiast „Polska Strategia Edukacji Ekologicznej” jest rozwinięciem zadań dotyczących edukacji ekologicznej i została opracowana przez samodzielny zespół ds. Edukacji Ekologicznej w Ministerstwie Środowiska.

Zgodnie z zapisami art. 5 Konstytucji RP, uchwalonej w 1997 roku, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

„Narodowy Program Edukacji Ekologicznej” (NPEE), będący rozwinięciem i konkretyzacją zapisów „Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej” (NSEE), jest pierwszym dokumentem z zakresu tej problematyki, określającym podstawowe zadania edukacyjne, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, możliwości i źródła finansowania, a także harmonogram ich wdrażania. Dokument ten, z uwagi na swoje przesłanie, sposób tworzenia i konstrukcję powinien stać się swoistą polską AGENDĄ 21.

Doświadczenia gromadzone zarówno w trakcie prac nad NSEE jak i w procesie tworzenia tego dokumentu wskazują, że różnorodne przedsięwzięcia określane mianem edukacji ekologicznej, bardzo popularne w wielu kręgach, często nie noszą znamion działań o charakterze systemowym o jasno sformułowanych celach i z poprawnie opisaną procedurą ewaluacyjną.

Ten dokument powinien stać się podstawą tworzenia systemu edukacji ekologicznej (EE) realizującej cele pożądane społecznie. Winien on eliminować działania pozorne i mało efektywne, czerpiąc inspiracje z życia społeczeństwa pragnącego zachować zdrowe środowisko oraz jego walory dla przyszłych pokoleń zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Główne cele „Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej” to:

- Wdrożenie zaleceń Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej z uwzględnieniem zmian zachodzących w procesie reformowania Państwa oraz integracji z Unią Europejską;
- Stworzenie mechanizmów pozwalających sprostać wyzwaniom związanym z wdrażaniem idei i zasad rozwoju zrównoważonego, pozwalających kształtować świadomość ekologiczną w warunkach demokratyzacji życia społecznego i wzrastającej roli komunikacji społecznej;

- Zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści, wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych, uporządkowanie przepływu informacji i decyzji z wykorzystując najlepsze krajowe i zagraniczne doświadczenia.

Cele operacyjne „Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej”:

- Dokonanie kompleksowej, empirycznej diagnozy funkcjonowania edukacji ekologicznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem jej źródeł, priorytetów i stosowanych w niej metod i procedur wdrożenia;
- Dostarczenie informacji o optymalnym systemie edukacji ekologicznej w kraju i o warunkach dochodzenia do takiego systemu;
- Wypełnienie zobowiązań wynikających z sygnowanych przez RP porozumień międzynarodowych;
- Inspirowanie potencjalnych podmiotów do tworzenia branżowych, resortowych, regionalnych, lokalnych, instytucjonalnych oraz innych programów edukacji ekologicznej;
- Stworzenie jednolitego dokumentu pozwalającego monitorować rozwój edukacji ekologicznej w Polsce w kontekście oczekiwań społecznych i możliwości realizacyjnych.

Program nauczania

Przedszkola i gimnazja

Przedszkola – w programie nauczania przedszkolnego treści ekologiczne zawarte są w części haseł dotyczących środowiska, pór roku i towarzyszących im przemian w przyrodzie. Od świadomości ekologicznej nauczyciela przedszkola zależy jak dalece potrafi program nauczania w przedszkolu nasycić treściami ekologicznymi, co potrafi przekazać uczniom w trakcie zabaw, spacerów, czy zajęć plastycznych.

Szkoła podstawowa i Gimnazjum – edukacja ekologiczna w szkołach podstawowych prowadzona jest na przyrodzie lub na innych przedmiotach w postaci ścieżki edukacyjnej.

Ścieżka edukacyjna to zestaw treści i umiejętności o istotnym znaczeniu wychowawczym, których realizacja może odbywać się w ramach nauczania przedmiotów (bloków przedmiotowych) lub w postaci odrębnych zajęć.

Celami ogólnymi edukacji ekologicznej są:

- Uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania.
- Budzenie szacunku do przyrody.
- Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
- Zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i ich opisu.
- Poznanie współzależności człowieka i środowiska.
- Wyrobienie poczucia odpowiedzialności za środowisko.
- Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

Ścieżka edukacyjna:

Program ścieżki edukacyjnej łączy ogólne treści niezbędne w edukacji ekologicznej w gimnazjum. Tymi koniecznymi treściami są:

- Przyczyny i skutki niepożądanych zmian w atmosferze, biosferze, hydrosferze i litosferze.
- Różnorodność biologiczna (gatunkowa, genetyczna, ekosystemów) – znaczenie jej ochrony.
- Żywność – oddziaływanie produkcji żywności na środowisko.
- Zagrożenia dla środowiska wynikające z produkcji i transportu energii; energetyka jądrowa – bezpieczeństwo i składowanie odpadów.

Program ten uszczegóławia powyższe treści, a w kilku miejscach wykracza poza nie. Dotyczy to szczególnie tych treści, które mają nawiązywać do własnego doświadczenia dziecka i jego znajomości najbliższej okolicy oraz regionu. Program koncentruje się wokół:

- Zagadnień zmienności w środowisku: naturalnej, jako tła porównawczego oraz zależnej od działalności człowieka w środowisku.
- Najważniejszych problemów ekologicznych współczesnego świata.
- Sposobów gospodarowania w miejscu swojego zamieszkania.
- Wartości, jaką stanowi różnorodność biologiczna.

W realizacji programu tak w szkole podstawowej jak i w gimnazjum ważne jest:

- Prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie
- Preferowanie metod aktywizujących uczniów, takich jak: praca z mapą w terenie, zbieranie danych i ich opracowanie, dyskusje, debaty, wywiady, reportaże, ankietowanie, podejmowanie decyzji – metodą drzewa decyzyjnego, tworzenie „banków pomysłów”, metaplanów itp.
- Porównywanie zjawisk, procesów, problemów występujących w najbliższej okolicy z podobnymi i odmiennymi w innych regionach, krajach, kontynentach.
- Stosowanie różnorodnych skal przestrzennych prowadzących do porównywania i odróżniania zjawisk, procesów, przyczyn i skutków.
- Wykorzystywanie na lekcjach danych liczbowych, tabel, map, wykresów, zdjęć, rycin w celu kształcenia umiejętności interpretacji zawartych w nich informacji.
- Organizowanie wspólnych, wcześniej zaprojektowanych przez uczniów działań w najbliższym środowisku, prowadzących do pozytywnych zmian.
- Ukazywanie pozytywnej działalności człowieka w środowisku, jako dróg właściwego i realnego rozwiązywania problemów ekologicznych.
- Głoszenie idei, haseł proekologicznych, które są zgodne z własnymi czynami.
- Integrowanie i korelowanie treści nauczania w obrębie różnych przedmiotów i bloków przedmiotowych.

Szkoły średnie

Geografia – wśród celów nauczania geografii w szkole średniej możemy znaleźć: zdobycie wiedzy o środowisku i relacjach w nim zachodzących; zrozumienie przez uczniów złożoności procesów, którym podlega środowisko i konieczności zachowania równowagi w środowisku.

W treściach kształcenia problemy ekologiczne przewijają się często np.:

- zanieczyszczenie i ochrona wód, zanieczyszczenie i ochrona powietrza, zagrożenie i ochrona lasów, motywy i zasady racjonalnej gospodarki, zasobami naturalnymi, uciążliwość przemysłu dla środowiska i zdrowia ludzi, przemiany środowiska w wyniku prowadzenia gospodarki rolnej;

- racjonalne gospodarowanie środowiskiem, wyczerpywanie się możliwości produkcyjnych biosfery, urbanizacja, racjonalne gospodarowanie energią, zagrożenie ekologiczne związane z transportem, oraz odpowiedzialność jednostek i społeczeństw za lokalne środowisko, stanowiące część przestrzeni globalnej.

Biologia i ochrona środowiska – hasła programowe, które wchodziły w skład materiału z ekologii i ochrony środowiska to m.in.:

- przyrodnicze podstawy kształtowania środowiska;
- populacja – struktura,
- dynamika; biocenoza – podstawowe poziomy troficzne;
- ekosystem – struktura krążenia materii i przepływ energii, produktywność ekosystemów; homeostaza;
- sukcesja;
- stan zasobów w Polsce i na świecie;
- zasoby odnawialne i nieodnawialne;
- racjonalna gospodarka zasobami;
- planowanie przestrzenne;
- kształtowanie krajobrazu;
- degradacja środowiska i sposoby jej przeciwdziałania;
- ekologiczne podstawy rekultywacji środowisk zniszczonych;
- organizacja ochrony środowiska w Polsce.

Hasła te poparte są analizą materiałów źródłowych dotyczących aktualnych problemów ochrony środowiska – parków narodowych, rezerwatów przyrody, roślin i zwierząt chronionych, oraz wpływem zanieczyszczeń środowiska na zdrowie człowieka.

5.6.1. Charakterystyka stanu aktualnego

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie Gminy Młynary prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. Ponadto, na terenie gminy prowadzone są akcje plakatowe na rzecz zmniejszenia się ilości odpadów, akcje sprzątanie świata, odbywają się festyny ekoedukacyjne dla dzieci i dorosłych, które przyczyniają się do zwiększania wrażliwości ekologicznej mieszkańców.

5.6.2. Cele średniookresowe

Cel średniookresowy do 2018 roku⁸

Do celu tego należy:

- Systematyczne zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa gmin,
- Prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, dotyczącej wszystkich elementów i uciążliwości środowiska jest zadaniem nadrzędnym w polityce ekologicznej województwa.
- Umożliwienie każdemu człowiekowi zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych dla poprawy stanu środowiska,
- Tworzenie nowych wzorców zachowań, kształtowanie postaw, wartości i przekonań jednostek, grup i społeczeństw, uwzględniających troskę o jakość środowiska.

⁸ Cel krótkookresowy (do 2014 roku) jest taki sam jak cel średniookresowy (do 2018 roku).

5.6.3. Strategia realizacji celów

Zadania wchodzące w zakres dostępu do informacji, edukacji ekologicznej i udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz środowiska uzupełnione zostaną poprzez działanie zgodnie z „Narodową Strategią Edukacji Ekologicznej”, wsparcie finansowe, organizacyjne i techniczne udzielane przez instytucje publiczne działaniom edukacyjnym i promocyjnym realizowanym przez organizacje ekologiczne, usprawnianie przekazywania treści dotyczących środowiska i zrównoważonego rozwoju w ramach edukacji szkolnej o profilu ogólnym i zawodowym, a także rozwijanie edukacji ekologicznej przez placówki funkcjonujące przy jednostkach zarządzających cennymi przyrodniczo obszarami chronionymi (przede wszystkim parkami narodowymi i krajobrazowymi).

Edukacja ekologiczna na terenie Gminy Młynary jest prowadzona przede wszystkim poprzez placówki oświaty.

5.7. Ochrona przed hałasem.

5.7.1. Charakterystyka stanu aktualnego.

Stan akustyczny Gminy Młynary możemy ocenić na podstawie badań przeprowadzonych w środowisku, jak również na podstawie sygnałów kierowanych przez mieszkańców o uciążliwościach powodowanych hałasem. Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- a) komunikacyjne,
- b) przemysłowe i rolnicze,
- c) pozostałe (prace remontowe, hałas lotniczy).

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2005 r., Nr 25, poz. 150), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- **emisja** - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- **hałas** - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- **poziom hałasu** - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB

Jak dotąd na terenie gminy nie prowadzono badań poziomu hałasu.

Hałas drogowy

Hałas komunikacyjny na terenie Gminy Młynary można zdefiniować jako średnio uciążliwy dla środowiska. Warto jednak zaznaczyć, iż podwyższone natężenie hałasu występować może w pobliżu dróg oraz innych traktów komunikacyjnych.

Hałas kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Zagrożenie hałasem wynikające z eksploatacji szlaku kolejowego jest znacząco odczuwalne szczególnie w najbliższym otoczeniu torowisk. Brak jest danych dotyczących poziomu hałasu w pobliżu torowisk występujących na terenie Gminy Młynary.

Hałas lotniczy

Na terenie Gminy Młynary nie ma zagrożenia wynikającego z hałasu lotniczego.

Hałas przemysłowy

Na terenie Gminy Młynary nie ma zagrożeń wynikających z hałasu przemysłowego. Brak jest przemysłowych źródeł emisji hałasu.

5.7.2. Identyfikacja problemów w zakresie ochrony przed hałasem

Jak wynika z Raportów o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego oraz innych dokumentów strategicznych, na terenie Gminy Młynary nie występują zagrożenia związane z nadmierną emisją hałasu do środowiska.

5.7.3. Cel średniokresowy

Cele średniokresowe do 2018 roku⁹

Do celu tego należy:

- Zapewnienie sprzyjającego komfortu akustycznego środowiska.

5.7.4. Strategia realizacji celu

W celu realizacji celu średniokresowego należy eliminować zagrożenia środowiska nadmiernym hałasem. Eliminacja ta polegać może na poprawie stanu technicznego dróg prowadzonej „na bieżąco” (obniżenie emisji komunikacyjnej) oraz monitoringu innych źródeł hałasu występujących na terenie gminy.

⁹ Cel krótkookresowy (do 2014 roku) jest taki sam jak cel średniokresowy (do 2018 roku).

5.8. Gospodarka odpadami.

5.8.1. Charakterystyka stanu aktualnego.

Na terenie Gminy Młynary wytworzonych i zebranych zostało 466,0 Mg odpadów komunalnych (grupa 20 wraz z odpadami z grupy 15). Skład oraz ilość wytworzonych odpadów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Ilość wytworzonych odpadów (ogółem) w 2010 roku na terenie Gminy Młynary.

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów [Mg]
1.	02 05 01	Surowce i produkty nieprzydatne do spożycia oraz przetwarzania	1,6
2.	02 05 80	Odpadowa serwatka	818,9
3.	06 02 03*	Wodorotlenek amonowy	0,086
4.	08 03 17*	Odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	0,01
5.	10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	34,0
6.	13 02 05*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych	0,11
7.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,5
	15 01 07	Opakowania ze szkła	15,0
8.	16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy (¹) inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	0,015
9.	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,02
10.	16 02 16	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	0,003
11.	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	24,0
12.	17 04 03	Ołów	0,008
13.	17 04 05	Żelazo i stal	25,9
14.	18 02 01	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 02 02)	0,01
15.	18 02 03	Inne odpady niż wymienione w 18 02 02	0,012
16.	19 08 01	Skratki	3,8
17.	19 08 02	Zawartość piaskowników	3,75
18.	19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	68,0
19.	19 12 01	Papier i tektura	0,167
20.	20 01 01	Papier i tektura	4,0
21.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	445,5
SUMA			1446,4

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Młynary.

Na terenie Gminy Młynary system zbierania odpadów komunalnych kształtuje się następująco:

Odpady komunalne niesegregowane

Na terenie Gminy Młynary zbiórka odpadów komunalnych w postaci zmieszanej prowadzona jest z wykorzystaniem pojemników 110 l oraz 240 l na terenach zabudowy jednorodzinnej. Na obszarach Gminy gdzie występują zabudowa wielorodzinna odpady zmieszane zbierane są w kontenerach 1100 l.

Odpady komunalne segregowane

Na terenie Gminy Młynary prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów w postaci:

- surowców wtórnych, w tym:
 - papier i tektura,
 - szkło,
 - tworzywa sztuczne,
- odpadów niebezpiecznych, tym:
 - baterie i akumulatory,

Surowce wtórne

Surowce wtórne są zbierane na terenie Gminy Młynary z wykorzystaniem systemu pojemnikowego. W ramach funkcjonowania systemu zbiórki, wydzielane są następujące frakcje odpadów:

- papier i tektura,
- szkło,
- tworzywa sztuczne.

Odpady niebezpieczne

Odpady niebezpieczne w postaci zużytych baterii i akumulatorów są zbierane w pojemnikach rozpiaszczonych w Urzędzie Miasta i gminy, Zespole Szkół w Młynarach oraz w sklepie spożywczo przemysłowym przy ul. Styczniowej 8 w Młynarach.

Zbiórkę odpadów komunalnych z terenu Gminy Młynary prowadzą dwa podmioty gospodarcze. Wykaz firm posiadających zezwolenie Burmistrza Gminy Młynary na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli (wydane na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie) zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wykaz firm posiadających zezwolenie na odbiór stałych odpadów komunalnych z terenu Gminy Młynary (stan na rok 2010).

Lp.	Nazwa firmy	Zakres zezwolenia
1.	Zakład Oczyszczania Miasta Usługi Komunalne Bernadyta Bednarczyk, ul. Osińskiego 2a, 14 – 420 Młynary	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości
2.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o. o., ul. Piłsudskiego 6, 14 – 400 Pasłęk	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

Na terenie Gminy Młynary zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych objętych jest ok. 60% mieszkańców. Możliwość segregowania odpadów mają wszyscy mieszkańcy Gminy.

Na terenie Gminy Młynary brak jest aktualnie funkcjonujących instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Znajduje się natomiast składowisko odpadów komunalnych w m. Błudowo, które decyzją Starosty Elbląskiego z dnia 12.08.2010 r. zostało zamknięte. Obecnie składowisko jest w trakcie rekultywacji.

Szczegółowy opis gospodarki odpadami na terenie Gminy Młynary przedstawiony jest w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018.

6. Plan operacyjny

6.1. Wprowadzenie

Krótkoterminowe (2011–2014 r.) oraz średniookresowe (2015–2018 r.) cele ekologiczne i strategia ich realizacji przedstawione w rozdziale 5 są podstawą dla planu operacyjnego na lata 2011 – 2018, tj. konkretnych przedsięwzięć, mających priorytet w skali gminy.

W rozdziale 6.2. przedstawione zostały kryteria wyboru priorytetów, będących podstawą do sformułowania przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2010–2018. Poszczególne przedsięwzięcia zostały zebrane w tabeli nr 11. Tabela ta zawiera dodatkowo informacje o instytucjach odpowiedzialnych za realizację danego przedsięwzięcia, partnerach oraz o kosztach realizacji¹⁰.

6.2. Kryteria wyboru przedsięwzięć

Podstawą sformułowania przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2011 – 2018 są wymagania w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

Do najważniejszych kryteriów należą:

- wymogi wynikające z następujących ustaw:
 - Prawo ochrony środowiska,
 - o odpadach,
 - Prawo Wodne,
- zgodność z wymogami Traktatu Akcesyjnego,
- zgodność z wymogami „Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska dla województwa warmińsko-mazurskiego”,
- zgodność z wymogami „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego”,
- zgodność z wymogami „Strategia rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego”,
- zgodność z wymogami „Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”.

6.3. Lista przedsięwzięć

Lista przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2011–2018 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Ważnym jest aby podkreślić, iż zaproponowana lista przedsięwzięć nie blokuje możliwości realizacji innych, charakteryzujących się mniejszym jednostkowym efektem. Oznacza to możliwość realizacji przedsięwzięć nie wskazanych w poniższej tabeli, ale mieszczących się w ramach celów wyznaczonych w rozdziale 5.

¹⁰ Szczegółowy opis sposobów finansowania poszczególnych przedsięwzięć został przedstawiony w rozdz. 8.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Tabela 13. Zadania przeznaczonych do realizacji w ramach POŚ na lata 2011-2018.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji	Prognozowane nakłady inwestycyjne brutto [tys. zł]
Gospodarka wodno-ściekowa			
1.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Młynarach wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków.	2011-2014	3 000
2.	Odwodnienie terenu przy boisku (m. Zastawno)	2013	20
3.	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej przy ul. 1 Maja w Młynarach oraz sieci wodociągowej na terenie wsi Warszewo, Sokolnik, kolonii Zaścianki, Płonne, Kraszewo, Włóczyska, Błudowo wraz z modernizacją Stacji Uzdatniania Wody w Kraszewie	2011-2014	4 000
Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem			
4.	Przebudowa ulicy Ogrodowej i Kwiatowej w Młynarach (675 mb).	2011	1700
5.	Remont drogi gminnej w miejscowości Zastawno	2016-2018	200
6.	Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary	2012	20
7.	Realizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary	2012-2018	Koszta związane z realizacją Programu określone zostaną w dokumencie
8.	Wprowadzenie nowych systemów ogrzewania (termomodernizacja budynków), ograniczenie emisji	2012-2018	Koszta związane z realizacją Programu określone zostaną w dokumencie
Ochrona gleby i powierzchni ziemi			
9.	Propagowanie „dobrych praktyk rolniczych” poprzez wykłady, broszury, szkolenia.	2011-2018	5/rok
10.	Rekultywacja terenów zdegradowanych, w przypadku prowadzenia działań związanych z degradacją środowiska.	2011-2018	Koszty zależne od konieczności przeprowadzenia rekultywacji, rekultywowanej powierzchni oraz sposobu rekultywacji.
Edukacja ekologiczna			
11.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Współdziałanie w edukacji dzieci i młodzieży. • Kształtowanie proekologicznych postaw dorosłych mieszkańców gminy. • Konsolidacja społeczności lokalnej wokół problemu ochrony środowiska. 	2011-2018	25/rok
Ochrona przyrody			
12.	Utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, znajdujących się na terenie Gminy Młynary	2011-2018	20/rok
13.	Utrzymanie terenów zielonych na terenie Gminy Młynary	2011-2018	10/rok
14.	Zagospodarowanie i oznakowanie ścieżki prowadzącej do rezerwatu przyrody (m. Kraszewo)	2012-2013	50
Gospodarka odpadami			
15.	Inwentaryzacja materiałów azbestowych na terenie Gminy.	2011-2012	15
16.	Opracowanie <i>Programu Usuwania Azbestu</i> .	2011-2012	5
17.	Usunięcie materiałów zawierających azbest.	2012-2032	Koszty zależne od ilości azbestu znajdującego się na terenie gminy.

7. Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:

- koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
- bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
- raporty na temat wykonania programu,

2) Edukacja ekologiczna:

- utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
- udostępnienie informacji o stanie środowiska,
- publikacja informacji o stanie środowiska.

7.1. Działania polityki ochrony środowiska

Realizacja celów długookresowych wymaga podjęcia działań, które muszą być zgodne z zasadami zawartymi w stosownych ustawach. Działania będące elementem zarządzania środowiskiem można sklasyfikować w następujące grupy:

Działanie prawne – grupa działań mająca na celu respektowanie odpowiednich dyrektyw i decyzji pozwalających na kształtowanie środowiska wg zamysłu władz. Do grupy tej należą systemy wydawania pozwoleń (wprowadzanie do środowiska ścieków, gazów, pyłów, odpadów) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz koncesji.

Działania finansowe – polegają głównie na systemie pobierania opłat za korzystanie z środowiska naturalnego (emisje zanieczyszczeń, składowanie odpadów itp.). Do tej grupy działań należy doliczyć także system kar przewidziany za przekroczenie określonych limitów w pozwoleniach i koncesjach.

Działania społeczne – polegają na współpracy i partnerstwie w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska. Sprowadzają się one do dwóch zasadniczych aspektów: edukacji ekologicznej oraz budowy powiązań samorząd-społeczeństwo. Wiąże się to z udostępnieniem i publikacją informacji o środowisku co jest obowiązkiem władz samorządowych wynikającym z Prawa Ochrony Środowiska.

Działania strukturalne – polegają na formułowaniu i wdrażaniu polityk ekologicznych. Mowa tu głównie o tworzeniu strategii, programów wdrożeniowych oraz wprowadzaniu narzędzi wspomagających system zarządzania środowiskiem.

Wymienione wyżej sposoby realizacji pozwalają prowadzić działania z zakresu ochrony środowiska przyczyniając się do osiągnięcia celów nie tylko lokalnych, ale i szczebla wojewódzkiego oraz „*Polityki Ekologicznej Państwa*”. Są to działania umożliwiające wprowadzenie przepisów, egzekwowanie ich oraz pozyskiwanie funduszy na działania ograniczające wpływ degradacji środowiska związanej z działalnością człowieka.

Działania strukturalne to również opracowanie programu ochrony środowiska oraz jego aktualizacji. Przedstawia on stan środowiska oraz główne cele i zadania umożliwiające jego poprawę. Działania mające na celu poprawę stanu środowiska zawarte w *Programie* to odpowiednie kombinacje działań prawnych, finansowych i strukturalnych.

7.2. Kontrola oraz dokumentacja realizacji programu

Kontrola realizacji *Programu Ochrony Środowiska* wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ustawa Prawo Ochrony Środowiska zakłada sporządzenie raportów z realizacji programu co dwa lata i przedstawienie go Radzie Gminy. Cały *Program* aktualizowany winien być co cztery lata uwzględniając rozbieżności oraz wprowadzając nowe zadania i cele.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się powołanie przez Radę Gminy Młynary osób (komisji), której obowiązkiem będzie dokonywanie analizy realizacji zadań *Programu* z uwzględnieniem następujących mierników:

- liczby mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej;
- % wytworzonych ścieków w gminie podlegających oczyszczeniu;
- ilości nasadzeń drzew i krzewów dokonanych przez gminę;
- liczby szkoleń, konkursów i ich uczestników, organizowanych przez placówki oświatowe, ODR itp;
- wskaźników emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz o stanie wód (na podstawie raportów WIOŚ);
- informacji o prowadzonych inwestycjach drogowych;
- informacji o realizacji inwestycji dotyczących zabezpieczenia przed hałasem przemysłowym i komunikacyjnym;
- informacji o prowadzonej rekultywacji terenów zdegradowanych;
- wysokości nakładów z budżetu gminy i źródeł pozabudżetowych na wykonanie zadań;
- efektach redukcji niskiej emisji, oraz ilości energii pozyskiwanej ze źródeł alternatywnych;
- innych działań wynikających z realizacji zadań ujętych w harmonogramie (zalesianie gruntów, przebudowa drzewostanu, wprowadzenie nowych form ochrony przyrody, wdrażanie limitów zużycia energii i wody przez zakłady).

Postuluje się, aby ocena dokonywana była co najmniej raz w roku. Z przeprowadzonej analizy sporządzany będzie raport, który zostanie przedłożony Radzie Gminy. Ponadto na poziomie decyzyjnym w odniesieniu do nowo realizowanych inwestycji, wszystkie aspekty projektów winny być wnikliwie przeanalizowane pod kątem zgodności z zaleceniami *Programu Ochrony Środowiska*.

8. Analiza uwarunkowań finansowych Gminy.

8.1. Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

8.1.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Ministerstwo Środowiska (MŚ).

Budżety dwóch pierwszych funduszy są tworzone głównie z:

- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – wszelkie firmy, które korzystają z zasobów naturalnych środowiska poprzez m.in. zużywanie wody, zanieczyszczając powietrze atmosferyczne czy wytwarzając odpady płacą za to zgodnie ze stawkami wyznaczanymi przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Ministra OŚZNiL). Każda firma otrzymuje pozwolenie na korzystanie z określonej ilości tych zasobów.
- kar za przekroczenie dopuszczalnych norm - płacą je firmy, które korzystają z większych ilości zasobów środowiska niż im na to zezwolono oraz wszystkie inne instytucje nie przestrzegające wymogów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza
- Ochrona wód i gospodarka wodna
- Ochrona powierzchni ziemi
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo
- Geologia i górnictwo
- Edukacja ekologiczna
- Państwowy Monitoring Środowiska
- Programy międzydziedzinowe
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
- Ekspertyzy i prace badawcze

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia).
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,
- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa zachodniopomorskiego. Środki Wojewódzkiego Funduszu mogą być przeznaczone na wspomaganie działalności w zakresie:

- edukacji ekologicznej oraz propagowania działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,

- urządzania i utrzymywania terenów zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- realizacji przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- wspierania działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktyki zdrowotnej dzieci na obszarach na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspierania wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomocy dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspierania ekologicznych form transportu,
- działań z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałującego na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- realizacji przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi.

Szczegółowe informacje odnośnie zasad dofinansowań poszczególnych zadań przez WFOŚiGW w Olsztynie znajdują się na stronie internetowej www.wfosigw.olsztyn.pl lub można otrzymać pod numerem telefonu: 89 522 02 00

8.1.2. Fundusze Unii Europejskiej

W maju 2004 roku Polska stała się oficjalnie członkiem Unii Europejskiej. Jedną z istotniejszych zalet obecności naszego państwa we Wspólnocie Europejskiej będzie możliwość korzystania ze środków finansowych pochodzących z Funduszy Strukturalnych i z Funduszu Spójności.

Kraj, który chce wykorzystać środki funduszy unijnych musi najpierw przedstawić Komisji Europejskiej dokumenty, które opisują ramy i systemy wykorzystywania instrumentów strukturalnych. Pierwszym takim dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów w styczniu 2003 r. był Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006 (NPR). Dokument ten określał wielkość pomocy przyznanej Polsce jako krajowi członkowskiemu UE na realizację celów określonych w NPR oraz wielkość środków krajowych na współfinansowanie. Obecnie nowym dokumentem tego typu jest Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013. W odróżnieniu od Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006, który jest dokumentem programującym wykorzystanie przez Polskę funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej, Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 będzie strategią obejmującą całokształt działań rozwojowych kraju, bez względu na pochodzenie środków finansowych. Tak więc poza przedsięwzięciami współfinansowanymi z budżetu UE, uwzględnione w niej zostaną działania finansowane wyłącznie z zasobów krajowych.

Obecnie w Unii Europejskiej funkcjonują cztery fundusze strukturalne:

- Europejski Fundusz Społeczny (EFS)
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR)
- Finansowy Instrument Orientacji Rybołówstwa (EIOR);

Tabela 14. Programy operacyjne przygotowane w ramach NPR oraz instytucje zarządzające poszczególnymi programami.

Lp.	Programy horyzontalne (kierunki rozwoju - wg ustawy o NPR)	Programy operacyjne	Instytucja zarządzająca
1.	Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przekształcenia strukturalne obszarów wiejskich (koordynacja minister właściwy ds. rozwoju regionalnego)	16 Regionalnych programów operacyjnych	właściwe zarządy województw
		PO – Spójność terytorialna i konkurencyjność regionów	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego
		PO Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego
		Programy operacyjne europejskiej współpracy terytorialnej	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego/właściwe zarządy województw
		PO Rozwój obszarów wiejskich	minister właściwy ds. rozwoju wsi
		PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich	minister właściwy ds. rybołówstwa
2.	Infrastruktura transportowa (koordynacja minister właściwy ds. transportu)	PO Infrastruktura drogowa	minister właściwy ds. transportu
		PO Konkurencyjność transportu	minister właściwy ds. transportu
3.	Zasoby naturalne (minister właściwy ds. środowiska)	PO Środowisko	minister właściwy ds. środowiska
4.	Innowacje, inwestycje, badania i rozwój (koordynacja minister właściwy ds. gospodarki)	PO Innowacje-inwestycje-otwarta gospodarka	minister właściwy ds. gospodarki
		PO Nauka, nowoczesne technologie i społeczeństwo informacyjne	minister właściwy ds. nauki
5.	Rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego (koordynacja minister właściwy ds. pracy)	PO Wykształcenie i kompetencje	minister właściwy ds. oświaty
		PO Zatrudnienie i integracja społeczna	minister właściwy ds. pracy
		PO Społeczeństwo Obywatelskie	minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego
		PO Administracja sprawna i służebna	KPRM / minister właściwy ds. administracji
6.	Pomoc Techniczna	PO Pomoc Techniczna	minister właściwy ds. rozwoju regionalnego

Istnieją dwa główne źródła dofinansowania wszelkich działań związanych z ochroną środowiska. Są to Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności. Głównym zadaniem tego pierwszego jest niwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionalnego krajów należących do UE. Natomiast z Funduszu Spójności pochodzą środki

finansowe na duże projekty infrastrukturalne w zakresie ochrony środowiska oraz transeuropejskich sieci transportowych.

W dalszej części niniejszego opracowania zostały przedstawione najważniejsze źródła dofinansowania z punktu widzenia realizacji przedsięwzięć w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018”, tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego EFRR (European Regional Development Fund – ERDF) został powołany w 1975 roku jako reakcja na coraz głębsze rozbieżności w rozwoju regionów (spowodowane kryzysem gospodarczym i przystąpieniem do UE Wielkiej Brytanii i Irlandii).

Działalność Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego określa art. 160 Traktatu ustanawiający Wspólnotę Europejską: „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych”.

Działalność Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 2007-2013 koncentruje się na następujących dziedzinach:

- Wsparcie trwałego i zrównoważonego rozwoju regionów
- Rozwój infrastruktury, finansowanie badań, wspieranie
- innowacyjności
- Innowacyjność i gospodarka oparta na wiedzy, ochrona
- środowiska, poprawa dostępu do infrastruktury transportowej oraz technologii IT
- Wspieranie współpracy transgranicznej i transnarodowej,
- Wymiana najlepszych praktyk i doświadczeń.

EFRR współfinansuje projekty realizowane w ramach następujących programów operacyjnych:

- Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego
- SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw
- SPO Transport
- PO Pomoc Techniczna

Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego

Celem strategicznym programu jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Celem głównym programu jest poprawa pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki funkcjonującej w warunkach otwartego rynku. Będzie on osiąganym poprzez koncentrację środków finansowych kierowanych bezpośrednio do sektora przedsiębiorstw, sektora naukowo-badawczego oraz instytucji otoczenia biznesu, na najbardziej efektywne projekty i przedsięwzięcia, gwarantujące wzrost innowacyjności produktowej i technologicznej. Niski poziom konkurencyjności polskiej gospodarki wymusza konieczność podjęcia działań

wspierających rozwój firm, które przede wszystkim są zdolne do tworzenia i absorbowania innowacji - o największym potencjale wzrostu oraz możliwościach eksportowych.

Sektorowy Program Operacyjny Transport

Celem strategicznym programu jest zwiększenie spójności transportowej kraju oraz polepszenie dostępności przestrzennej miast, obszarów i regionów Polski w układzie Unii Europejskiej. Osiągnięciu celu strategicznego programu sprzyjać będzie realizacja jego celów częściowych - przyspieszenie procesu modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej poprzez modernizację głównych linii kolejowych, rozbudowę sieci drogowej, poprawę dostępu do portów morskich ważnych dla gospodarki narodowej.

Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Program Pomoc techniczna ma za zadanie zapewnić efektywność zarządzania funduszami strukturalnymi oraz prawidłowość interwencji i przejrzystość operacji środków pomocowych, a także podnieść poziom wiedzy potencjalnych beneficjentów oraz ogółu społeczeństwa na temat pomocy strukturalnej. Obejmuje on działania przygotowawcze, monitorujące, oceniające i kontrolne oraz z zakresu informacji i promocji, niezbędne dla wdrażania funduszy strukturalnych i realizowane na poziomie Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Procedura aplikacyjna

Instytucją przyjmującą wnioski o dofinansowanie zadań z funduszu ERDF są Urzędy Marszałkowskie (odpowiednie dla każdego z województw). Na podstawie rekomendacji Regionalnego Komitetu Sterującego, Zarząd Województwa będzie podejmował decyzję o wyborze projektów z określoną kwotą dofinansowania. Wybrane projekty zostaną następnie przekazane do Urzędu Wojewódzkiego. Po formalnej ocenie zgodności projektów z zapisami ZPORR oraz Uzupelnienia Programu, wydanej przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewoda podpisuje umowy finansowe z beneficjentami końcowymi. Cała procedura przygotowania, oceny, wyboru i wdrażania projektów będzie się zatem odbywała na poziomie regionalnym, a władze samorządowe będą odpowiedzialne za umiejętne wykorzystanie dostępnych środków.

Beneficjentami końcowymi pomocy udzielanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są przede wszystkim województwa, powiaty, gminy, związki gmin i powiatów, instytucje naukowe, instytucje rynku pracy, agencje rozwoju regionalnego i instytucje wspierania przedsiębiorczości, a za ich pośrednictwem przedsiębiorstwa, w tym głównie małe i średnie. Szczegółowe informacje dostępne są w oficjalnym serwisie informacyjnym województwa warmińsko-mazurskiego.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW)

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest instrumentem realizacji polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (ROW). Dokument określa cele, priorytety oraz zasady, na podstawie których będą wspierane działania dotyczące tej problematyki.

PROW jest końcowym elementem procesu programowania zorganizowanego zgodnie ze strategicznym podejściem zaproponowanym przez Komisję Europejską. Zgodnie z nim na poziomie unijnym opracowywany jest dokument strategiczny identyfikujący silne i słabe strony obszarów wiejskich na poziomie UE, wspólne dla krajów członkowskich osie priorytetowe oraz wskaźniki dla mierzenia postępu w osiągnięciu unijnych priorytetów. W oparciu o strategię UE przygotowana jest strategia krajowa ROW, która przekłada priorytety wspólnotowe na sytuację w kraju. Głównym narzędziem realizacji strategii jest właśnie PROW.

Program Rozwój Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 będzie realizowany na terenie całego kraju. Podstawą realizacji jego założeń strategicznych są działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach czterech osi priorytetowych:

1. Oś: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;
 - 1.1. Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie;
 - 1.2. Ułatwienie startu młodym rolnikom;
 - 1.3. Renty strukturalne;
 - 1.4. Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów;
 - 1.5. Modernizacja gospodarstw rolnych;
 - 1.6. Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej;
 - 1.7. Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa;
 - 1.8. Uczestnictwo rolników w systemie jakości żywności;
 - 1.9. Działania informacyjne i promocyjne;
 - 1.10. Grupy producentów rolnych;
2. Oś: Poprawa stanu środowiska naturalnego i obszarów wiejskich;
 - 2.1. Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich niekorzystnych i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW);
 - 2.2. Program rolnośrodowiskowy;
 - 2.3. Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne;
 - 2.4. Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych;
3. Oś: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;
 - 3.1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
 - 3.2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
 - 3.3. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej;
 - 3.4. Odnowa i rozwój wsi;
4. Oś: LEADER.
 - 4.1. Lokalne strategie rozwoju;
 - 4.2. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa;
 - 4.3. Nabywanie umiejętności, aktywizacja i koszty bieżące lokalnych grup działania;

Wszystkie te działania w ramach tych czterech osi będą współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej. Na finansowanie PROW przewidziano 17 217 817 541 euro. Ludność wiejska to główni beneficjenci programu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Tabela 15. Proponowany system finansowania wyznaczonych zadań w latach 2011-2018.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Prognozowane nakłady inwestycyjne brutto [tys. zł]	Środki własne [%]	Wysokość i źródło możliwego dofinansowania [%]
1.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Młynarach wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków.	3 000	20	80 (RPO WiM, poddziałanie 6.1.2) lub inne
2.	Odwodnienie terenu przy boisku (m. Zastawno)	20	100	-
3.	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej przy ul. 1 Maja w Młynarach oraz sieci wodociągowej na terenie wsi Warszewo, Sokolnik, kolonii Zaścianki, Płonne, Kraszewo, Włóczyska, Błudowo wraz z modernizacją Stacji Uzdatniania Wody w Kraszewie	4 000	50	50 (PROW 2007-2013)
4.	Przebudowa ulicy Ogrodowej i Kwiatowej w Młynarach	1700	50	50 (Narodowy Program Przebudowy dróg Lokalnych)
5.	Remont drogi gminnej w miejscowości Zastawno	100	50	50 (Samorząd województwa) lub inne
6.	Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary	20	50	50 (WFOŚiGW))
7.	Realizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary		-	dostępne środki finansowe
8.	Wprowadzenie nowych systemów ogrzewania (termomodernizacja budynków), ograniczenie emisji.		-	dostępne środki finansowe
9.	Propagowanie „dobrych praktyk rolniczych” poprzez wykłady, broszury, szkolenia.	5/rok	50	50% (WFOŚiGW)
10.	Rekultywacja terenów zdegradowanych, w przypadku prowadzenia działań związanych z degradacją środowiska.		-	-
11.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Współdziałanie w edukacji dzieci i młodzieży. • Kształtowanie proekologicznych postaw dorosłych mieszkańców gminy. Konsolidacja społeczności lokalnej wokół problemu ochrony środowiska.	25/rok	50	50% (WFOŚiGW)
12.	Utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, znajdujących się na terenie Gminy Młynary	20/rok	15	85 (POLiŚ, działanie 5.1) lub inne
13.	Utrzymanie terenów zielonych na terenie Gminy Młynary	10/rok	-	dostępne środki finansowe
14.	Zagospodarowanie i oznakowanie ścieżki prowadzącej do rezerwatu przyrody (m. Kraszewo)	50	-	dostępne środki finansowe
15.	Inwentaryzacja materiałów azbestowych na terenie Gminy.	15	20%	80% (Ministerstwo Gospodarki), budżet Gminy
16.	Opracowanie <i>Programu Usuwania Azbestu</i> .	5	20%	80% (Ministerstwo Gospodarki), budżet Gminy
17.	Usunięcie materiałów zawierających azbest.		20%	80% (Ministerstwo Gospodarki) lub inne

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Tabela 16. Harmonogram realizacji zadań w latach 2011-2018.

Rodzaj zadania	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Młynarach wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków.								
Odwodnienie terenu przy boisku (m. Zastawno)								
Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej przy ul. 1 Maja w Młynarach oraz sieci wodociągowej na terenie wsi Warszewo, Sokolnik, kolonii Zaścianki, Płonno, Kraszewo, Włóczyška, Błudowo wraz z modernizacją Stacji Uzdatniania Wody w Kraszewie								
Przebudowa ulicy Ogrodowej i Kwiatowej w Młynarach								
Remont drogi gminnej w miejscowości Zastawno								
Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary								
Realizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary								
Wprowadzenie nowych systemów ogrzewania (termomodernizacja budynków), ograniczenie emisji.								
Propagowanie „dobrych praktyk rolniczych” poprzez wykłady, broszury, szkolenia.								
Rekultywacja terenów zdegradowanych, w przypadku prowadzenia działań związanych z degradacją środowiska.								
Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Współdziałanie w edukacji dzieci i młodzieży. • Kształtowanie proekologicznych postaw dorosłych mieszkańców gminy. Konsolidacja społeczności lokalnej wokół problemu ochrony środowiska.								
Utrzymanie i ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, znajdujących się na terenie Gminy Młynary								
Utrzymanie terenów zielonych na terenie Gminy Młynary								
Zagospodarowanie i oznakowanie ścieżki prowadzącej do rezerwatu przyrody (m. Kraszewo)								
Inwentaryzacja materiałów azbestowych na terenie Gminy.								
Opracowanie <i>Programu Usuwania Azbestu</i> .								
Usunięcie materiałów zawierających azbest.								

Okres realizacji zadania

9. Bibliografia.

1. Polityka Ekologiczna Państwa,
2. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska dla województwa warmińsko-mazurskiego,
3. Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego,
4. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Młynary,
5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Młynary,
6. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Młynary,
7. www.olsztyn.rdos.gov.pl,
8. www.stat.gov.pl,
9. Plan odnowy miejscowości Młynary,
10. Plan odnowy miejscowości Błudowo,
11. Plan odnowy miejscowości Karszewo,
12. Plan odnowy miejscowości Zastawno,
13. www.olsztyn.lasy.gov.pl,
14. www.gdansk.lasy.gov.pl,
15. www.mlynary.pl.

PODSUMOWANIE

do „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011 – 2018” przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Młynarach Nr XX/122/2012 z dnia 13 września 2012r.

Podsumowanie zawiera:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz Informacje o sposobie wykorzystania:

- Ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.
- Opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).
- Zgłoszonych uwag i wniosków.
- Propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Podstawa prawna:

- art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018” został sporządzony w celu określenia aktualnego stanu środowiska, obraniu celów środowiskowych, a także wyznaczenia zadań mających na celu ich realizację w perspektywie wieloletniej. W przypadku opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018” już na etapie tworzenia dokumentu wybrano spośród wielu możliwych wariantów przedsięwzięć, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy, biorąc pod uwagę zarówno aspekty ekologiczne jak i ekonomiczne. Rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji *Programu*, którego efektem byłoby pogorszenie się stanu środowiska na terenie gminy.

2. Informacja o sposobie wykorzystania ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko

Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018” stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008r. Dz. U. nr 25 poz. 150 ze zmianami).

3. Informacja na temat opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określone zostały w:

1. opinii sanitarnej ZNS.9082.2.39.2011.KM z dnia 11.08.2011 r. wydanej przez Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006r. Nr 122, poz . 851 z późn. zm.), na podstawie art. 46 pkt 2, art. 48, art. 53, art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).
2. pisma Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska WSTE.411.21.2001.GK z dnia 01.09.2011 r. wydanego przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Olsztynie na podstawie art. 46 oraz art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,

- o rośliny,
- o wodę,
- o powietrze,
- o powierzchnię ziemi,
- o krajobraz,
- o klimat,
- o zasoby naturalne,
- o zabytki,
- o dobra materialne,
- o z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Prognoza przedstawia również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

4. Informacja na temat zgłoszonych uwag i wniosków

Urząd Miasta i Gminy w Młynarach przeprowadził konsultacje społeczne w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018”. O których poinformował mieszkańców ogłoszeniem z dnia 09 marca 2012. opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Młynary. Poinformowano również o możliwości składania uwag i wniosków do dokumentacji projektu. Poniżej zamieszczono informacje o uwagach i wnioskach, które wpłynęły do dnia 02 kwietnia 2012r, w formie tabeli z informacją przedstawiającą sposób ich uwzględnienia w projekcie Programu lub argumentację za odrzuceniem proponowanych rozwiązań.

L p.	Wnioskodawca/Postulant	Treść wniosku/postulatu	Sposób uwzględnienia
1.	Andrzej Grudziński, Gdańsk	<p>Wnoszę o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w Programie zapisów, zgodnie z którymi na terenie Gminy Młynary, w tym na obszarze kompleksów leśnych otaczających miejscowość Błudowo przeprowadzone zostaną działania zmierzające do ustalenia zasięgu występowania (miejsc gniazdowania i terenów łowieckich) chronionych gatunków ptaków drapieżnych (w szczególności bielik, orlik krzykliwy) oraz tras przelotów i miejsc żerowania żurawi 2. Zapisanie w Programie wymogu zastosowania wszelkich przewidzianych przepisami prawa w tym UoOchrPrz form ochrony przyrody na obszarach, na których zostanie stwierdzone występowanie wskazanych w poprzednim punkcie gatunków ptaków i to poprzez ustanowienie na tych obszarach użytków ekologicznych (art. 42 UoOchrPrz) oraz wystąpienie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie o ustanowienie stref ochrony (art.60 ust.3 pkt 2 UoOchrPrz) 3. W przypadku dopuszczenia przez gminę Młynary lokalizacji elektrowni wiatrowych w odległości mniejszej niż 5 km od miejscowości Błudowo – wnoszę o ujęcie w Programie zapisu zgodnie z 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nie uwzględniono Zgodnie z opinią Regionalnej Dyrekcji ochrony Środowiska udostępnianie informacji na temat lokalizacji istniejących i projektowanych stref ochrony ptaków drapieżnych, w tym miejsc ich gniazdowania i terenów łowieckich oraz miejsc żerowania i tras przelotów żurawi na terenie miejscowości Błudowo mogłoby spowodować zagrożenie dla tych gatunków. Niekontrolowana ingerencja człowieka w strefy ochrony mogłaby doprowadzić do niepotrzebnego niepokojenia ptaków, umyślnego niszczenia ich gniazd i lęgów, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do spadku ich liczebności. 2. Nie uwzględniono Rozpowszechnianie wiedzy na temat utworzonych stref ochrony mogłoby doprowadzić do niekontrolowanego przebywania w tych strefach osób nieupoważnionych 3. Nie uwzględniono Zgodnie z art.61 i art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

		<p>którym wymogiem realizacji inwestycji OZE jest przeprowadzenie oceny oddziaływania inwestycji na ptaki, zgodnie z projektem wytycznych zawartych w powołanym dokumencie o którym mowa w pkt. II.2) pisma (tj. Przemysław Chylarecki, Krzysztof Kajzer, Dariusz Wysocki, Piotr Tryjanowski, Andrzej Wuczyński „Projekt wytycznych dotyczących ocen oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” Warszawa 2011)</p>	<p>udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energie wiatru są zaliczane do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia procedury w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie uzyskania decyzji środowiskowej.</p>
--	--	---	---

Ponadto w ramach autopoprawki w projekcie dokumentu dokonano korekty harmonogramu realizacji zadań poprzez:

1. poprawienie terminu realizacji zadania pn.: „Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej przy ul. 1 Maja w Młynarach oraz sieci wodociągowej na terenie wsi Warszewo, Sokolnik, kolonii Zaścianki, Płonne, Kraszewo, Włóczyska, Błudowo wraz z modernizacją Stacji Uzdatniania Wody w Kraszewie” z realizacji w roku 2011 na lata 2011-2014, który był błędnie wpisany w tab. 16. Ponadto uaktualniono nakłady inwestycyjne z kwoty 900 tys zł na 4 000 tys złotych (tab. 13) w związku ze znana już wartością zadania.
2. poprawienie terminu realizacji zadania pn.: „Przebudowa ulicy Ogrodowej i Kwiatowej w Młynarach” z lat 2016 – 2018 na rok 2011, który był błędnie wpisany w tab. 16. Ponadto uaktualniono nakłady inwestycyjne z kwoty 935 tys zł na 1 700 tys złotych (tab. 13) w związku ze znaną już dokładną wartością zadania.
3. poprawienie terminu realizacji zadania pn.: „Remont drogi gminnej w miejscowości Zastawno” z roku 2012 na lata 2016-2018 w związku z ograniczeniami budżetowymi Gminy.
4. zadania pn.: „Opracowanie programu ograniczania niskiej emisji” zastąpiono zadaniem pn. „Opracowanie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Młynary” z terminem realizacji w 2012r.
5. odstąpiono od realizacji zadania pn.: Przeprowadzenie konkursu „zagroda pachnąca kwiatami” we wsiach Gminy Młynary w związku z brakiem zainteresowania beneficjentów.
6. poprawiono termin realizacji zadania pn.: Inwentaryzacja materiałów azbestowych na terenie Gminy. Oraz Aktualizacja Programu Usuwania Azbestu z lat 2011-2012 na rok 2012
7. usunięto zapis Realizacja zadań związanych z gospodarką odpadami (wykaz zadań przeznaczonych do realizacji znajduje się w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Młynary(tab. 13).
8. Usunięto zadanie „Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w m. Kraszewo” w związku z dużym zainteresowaniem mieszkańców. Karszewa wykonywaniem indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków a związku z tym nieekonomicznością realizacji zbiorowej oczyszczalni
9. Ponadto w tab.15 poprawiono wysokość i źródła możliwego dofinansowania dla niektórych zadań a także dodano zapis o możliwości innych dofinansowań w przypadku ich pojawienia się.

5. Informacja nt. wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2014 z perspektywą do roku 2018” nie tworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

6. Informacja w zakresie propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Proces wdrażania programu wymaga kontroli i właściwego monitoringu, którego głównym elementem jest ocena realizacji z punktu widzenia osiągania założonych celów. Rezultaty tych ocen będą podstawą korekt i aktualizacji *Programu*. Dla sprawnego wdrażania *Programu*, konieczne jest wprowadzenie w życie okresowych ocen i analiz w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań.
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów.
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Burmistrz będzie przygotowywał co dwa lata raport z wykonania Programu. Cele i kierunki działań powinny być weryfikowane co 4 lata. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska dotyczących okresu, na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska, a także systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

Dla kontroli realizacji *Programu* i stanu środowiska i jego zagrożeń będzie prowadzony monitoring składający się z dwóch części:

- monitoring wewnętrzny: analiza tempa i stopnia realizacji poszczególnych zadań wynikających z POŚ, analiza przedmiotu procesów administracyjnych oraz bieżących problemów środowiskowych;
- monitoring zewnętrzny: analiza stanu środowiska, analiza konfliktów społecznych, analiza jakości życia mieszkańców, analiza planów i przedsięwzięć, których realizacja będzie wpływać na stan i jakość środowiska; wykonywany on będzie m.in. przez służby prowadzące Państwowy Monitoring Środowiska, jednostki kontrolne administracji państwowej oraz organizacje społeczne.

Określenie poszczególnych wskaźników wymaga posiadania odpowiednich informacji:

- pochodzących z monitoringu środowiska (zarówno WIOŚ jak monitoringu lokalnego),
- pochodzących z branżowych raportów i opracowań określających stan miasta, pozostających w dyspozycji władz samorządowych,
- pochodzących z przeprowadzenia odpowiednich badań opinii społecznej.

Zaleca się aby monitoring prowadzić z uwzględnieniem następujących mierników:

- liczby mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej;
- % wytworzonych ścieków w gminie podlegających oczyszczeniu;
- ilości nasadzeń drzew i krzewów dokonanych przez gminę;
- liczby szkoleń, konkursów i ich uczestników, organizowanych przez placówki oświatowe, ODR itp;
- wskaźników emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz o stanie wód (na podstawie raportów WIOŚ);
- informacji o prowadzonych inwestycjach drogowych;
- informacji o realizacji inwestycji dotyczących zabezpieczenia przed hałasem przemysłowym i komunikacyjnym;
- informacji o prowadzonej rekultywacji terenów zdegradowanych;

- wysokości nakładów z budżetu gminy i źródeł pozabudżetowych na wykonanie zadań;
- efektach redukcji niskiej emisji, oraz ilości energii pozyskiwanej ze źródeł alternatywnych;
- innych działań wynikających z realizacji zadań ujętych w harmonogramie (zalesianie gruntów, przebudowa drzewostanu, wprowadzenie nowych form ochrony przyrody, wdrażanie limitów zużycia energii i wody przez zakłady).

Dokument został zaopiniowany pozytywnie przez:

-Zarząd Powiatu w Elblągu 13.09.2011r. (postanowienie OŚROL.601.1.2011.KG)

Dokument wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został zaopiniowany pozytywnie przez:

-Warmińsko – Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Olsztynie
22.12.2011r.

(ZNS.9082.2.59.2011.KM)

-Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie 23.01.2012r.
(WSTE.410.1.2012.GK).